

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski fah 342 • Telefon uredništva 30-866 i 26-105, uprave 30-866 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 24 mart 1939
God. X • Broj 12.

SLOGA I OTPORNOST!

Poseta bugarskog pretsednika vlade, g. Kjoseivanova, An-kari izazvala je duboku pozornost, ne samo u Bugarskoj i u Tur-skoj, već i u svim balkanskim državama, te u ostalom svetu. Ta pozornost je u punoj meri zaslužena, kada se uzme u obzir da se poseta zbilja u vremenu kada je evropska, a može se kazati i svetska kriza još jedan put dosegla opasnu kulminaciju, i kada su u mnogim krajevima Evrope ljudi zabrinuti za sutrašnjicu. Prirodno je da u takvim prilikama još više otkriva činjenica, da pretstavnik jedne države, na području koji se često nazivao »barutanom Evrope« učestvuje u manifestacijama najsrdačnijeg prijateljstva sa državom, sa kojom je njegov narod ranije imao pri-ličnih sukoba, i da na taj način nekadašnja »barutana« daje pri-mer, kako se i najveće suprotnosti dobrom voljom mogu pre-moštiti i kako najveća blagodat naroda nije ni u oružanju ni u osvajanju, već u saradnji i uzajamnom osiguranju nezavisnosti pred svakim koji bi iz vana hteo da remeti mir na Balkanu.

Ma da Bugarska još nije član Balkanskog sporazuma, čitava turska štampa je jednodušna u tome, da ankarski sastanak znači isto, što i pripremni akt za ulazak Bugarske u Balkanski spora-zul. Dalekovidni otac nove Turske, Kemal Ataturk je, uz blaže-nopočivšeg Kralja Aleksandra, bio jedan od glavnih tvoraca Bal-kanskog sporazuma, pa je Turska, i posle njegove smrti, ostala u punoj meri svesna važnosti i snage te formacije, za svoju nezavisnost i napredak, te za mir na Balkanu i u istočnom Medi-teranu. Zato je, i pored svih potresa koji su se javili u Evropi (i možda baš zbog tih potresa!) ostala nepokolebljivo verna njegovim principima, koristeći svaku priliku da Balkanski spora-zum produži i da ga upotpuni.

Pretsednik Turske vlade, Refik Sajdam, je u zdravici upu-ćenoj g. Kjoseivanovu, smatrao naročito važnim da podvuče baš ove reči:

»Vaša poseta ima u toliko veće značenje, što pada u vreme kad je međunarodni položaj toliko delikatan. Taj položaj traži od nas da budemo veoma otporni; a nikakva garancija za to ne može da bude bolja, nego li je uspostava intimnosti i poverenja u najvećoj mogućoj meri, između balkanskih naroda.«

Dva momenta ističe, dakle, turski premijer, kao najvažnija u današnjim prilikama: »da budemo veoma otpor-ni« i »da uspostavimo intimnost i poverenje u najvećoj meri!« I ne bez razloga! Dogodaji poslednjeg vremena pokazali su najbolje, da je baš pomanjkanje intimne saradnje, između onih čiji su interesi ugroženi, dovelo do teških posledica; jednako kao i kriva pretpostavka, da se nepokazi-vanjem otpornosti daje ma šta očuvati, a najmanje nezavisnost i mir u svetu. Otpornost je potrebna pre svega, na svakom ko-raku i kod svakog pojedinca. To ne znači tvrdoglavost niti po-manjkanje političke elastičnosti. Naprotiv! Otpornost dopušta kompromis i u najkrupnijim stvarima, ali ga ne dopušta ni u naj-manjoj sitnici, ako to može da tangira nezavisnost države i na-roda. Jer nezavisnost, ili je potpuna, ili je nema. »Nezavisnost« pod tuđom kontrolom je apsurd i dobra samo za one koji nisu vredni slobode. A ta otpornost mora da je jednodušna, od najme-rodavnijih faktora pa do najširih slojeva, i od najjače među sa-vezničkim državama, pa do najslabije.

Odgovor bugarskog premijera na zdravicu g. Refik Saj-dama, bio je isto tako srdačan i u punoj meri je potvrdio nje-gove reči. Da li to znači da će se optimističke prognoze turske štampe u najkraćem vremenu oživotvoriti, ili će biti potrebne još izvesne formalnosti i čekanja, nije sigurno. Ali jedno je jasno, da je u Ankari učinjen važan korak za saradnju balkanskih na-roda, a u prvom redu Južnih Slovena, između čijih država već dve godine postoji ugovor o večnom prijateljstvu, a čije su veze iz dana u dan sve dublje i srdačnije.

To se moglo konstatovati i na jednoj drugoj drugoj ma-nifestaciji, ne tako zvaničnoj, kao što je bila ona u Ankari, ali vrlo spontanoj i značajnoj, — prilikom proslave 40-godišnjice Saveza bugarskog »Junaka« u Sofiji. Delegacija, što ju je na tu proslavu poslao Savez Sokola K. J., a koja se sastojala iz vrlo uglednih članova Uprave, vratila se toliko ushićena bratskim pri-jetomom, da svi delegati jednodušno podvlače, da je Sofijska ma-nifestacija značila uzdignuće srдца i veliku utehu za svakog dobrog Slovena, baš u ovim danima, koji su tako mračni i tako beznadni izgledali za čitavo Slovenstvo. Svi govornici, i bugarski i jugoslovenski, naročito su podvlačili baš tu slovensku i južno-slovensku solidarnost, tu istrajnost u borbi za zajedničke ideale, tu otpornost i odlučnost da se ne naseda ničijim stranim uticajima, koji bi išli za tim da pomute slogu bratskih naroda, i da ometu njihova nastojanja da se nezavisnost balkanskih država i njihov mir u punoj meri očuvaju.

Rečeno je da Balkan može da odigra značajnu ulogu u da-našnjoj Evropi. I to je tačno, bilo to drugima miho ili ne. A u toj ulozi je konstruktivna saradnja dveju južnoslovenskih država od kapitalnog značenja. Slovenstvo će ipak pokazati da je sve drugo nego li inferiorno; a dvema južnoslovenskim državama na Bal-kanu se pruža priika da to dokažu ispred svih.

Glavna Skupština Saveza Sokola K. J.

Savez S. K. J. uputio je svima sokolskim župama, ovu okruž-nicu:

Prema propisu člana 25 Sta-tuta o organizaciji i poslovanju Sokola Kraljevine Jugoslavije i § 1 i 15 Poslovnika glavne skup-štine, izveštavaju se br. župe, da će se, prema rešenju Izvršnog od-bora Uprave Saveza, od 28 i 29 januara ove godine, glavna Skupština održati na dan 22 i 23 aprila tek. god. u Beogradu, u sokolskom domu Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, društva Beograd - Matica, — Deligrad-ska ulica br. 27.

Dnevni red, vreme i mesto po-jedinih sastanaka i prethodnih poslovanja dostaviće se br. žu-pama naknadno u propisanom roku.

Mole se br. župe da ovo prime na znanje i pripreme sve što je potrebno, da se mogu pozivu na skupštinu odazvati kako treba, i ispuniti svoju dužnost.

Posebno se skreće pažnja br. župama na propise koje smo iz-ložili u okružnici od 16-1 t. g. (okr. br. 1, Sav. br. 764), s mol-bom da br. župe nastanu da bu-du na skupštini Saveza zastup-ljene, ako ne sa punim brojem, sa što većim brojem izaslanika sa pravom glasa. Ovo, koliko zbog ozbiljnih prilika u kojima se živi, toliko i zbog velikih za-dataka koji predstoje pred no-vim Starešinstvom. Br. župe koje budu slale veći broj izaslanika, pored starešine, bilo bi dobro ako bi bile zastupljene važnijim funkcionerima: načelnikom župe, predsed. prosv. odbora, pročel-nicima važnijih oteka (za SPP za narod. odbr. oteka, za rad na selu i streljački). Br. župe koje bi poslale mali broj izaslanika, mole se da izaslanici budu upo-znati sa svima granama rada u župi i podele dužnosti, kako bi uspešno mogli učestvovati na sa-stancima referenata svih župa i prikazati rad u svojoj župi.

Sve ostalo, kao i na koliki broj izaslanika, sa pravom gla-sa, ima koja župa pravo, dosta više se župama naknadno.

Prosvetni odbor SSKJ i analfabetki tečajevi

Jedna od glavnih grana sokolskog rada u S. P. P. jesu analfabetki te-čajevi. Naši dnevni listovi beleže s vremena na vreme rad tih analfabet-skih tečajeva po sokolskim jedinica-ma. Želeli bismo da i naša Savezna uprava dobija izveštaje o tim našim analfabetkim tečajevima. Molimo na-še sokolske jedinice, neka ih skrom-nost ne sprečava u tome, da nam u najkraćem vremenu, i to najdalje do 25 o. m., dostave te izveštaje, kako bismo ih mogli uneti u svoj glavni izveštaj. Potrebni su ovi podaci: Ko-liko je trajao tečaj; koliko ih je tečaj posećivalo i koliko ih je isti svršilo. Izveštaji treba da se upute Prosvet-nom odboru S. S. K. J.

Poklič sa Kosova

Ove nas godine čekaju tri zna-čajne manifestacije: poseta župa Ce-tinje i Skoplje Kosovu prigodom 550 godišnjice Kosovske tragedije; jubilarni slet u Ljubljani, prigodom 75 godišnjice osnivanja prvog sokol-skog društva u našoj zemlji, Ljub-ljanskog (Južnog) Sokola; i slet pri-morskih župa u Sušaku.

Poseta Kosovu i prvi glavni dan jubilarnog sleta u Ljubljani padaju na isti dan — na sam Vidov dan, kada se pre 550 godina odigrala tra-gedija na Kosovu Polju.

Jugoslovensko Sokolstvo već se jedanput sakupilo na Kosovu Polju. To je bilo 7 septembra 1928 godi-ne, odmah posle pokrajinskog sleta u Skoplju, kada smo stajali na pra-gu 10-godišnjice osnivanja Kraljevi-ne Jugoslavije. Tada su nas posetila braća češkoslovački, lužičkosrpski, poljski i ruski Sokoli. Svi zajedno otišli smo na Kosovo, u zaista impo-zantnoj povorci. Ili ne, — to nije bila povorka — to je bilo sokolsko hodočašće. Tamo smo se poredali o-ko spomenika, objavili svoju sokol-sku reč i položili zakletvu vernosti najvišim sokolskim idealima. Govor naših duša čula je Kosovska devoj-ka, čula ga je Majka Jugovića — ti plemeniti i večiti simboli najveće do-movinske ljubavi i najvećeg junaštva. Čule su nas sene mrtvih boraca i ju-naka. Tada je Sokolstvo ponovo u-zelo u program svog rada borbu »za ideale pravde, bratstva i slobode, za ideale jednog i jedinstvenog, istinskog, snažnog i nesavladivog kulturnog Slovenstva«, ka-ko smo kazali u deklaraciji.

Kolikogod smo imali, iza onog dana, u našoj zemlji i van nje, so-kolskih priredaba, većih i manjih, na ovaj svečani trenutak na Kosovu ni-kad nismo mogli da zaboravimo. Gdegod bili, uvek nam se probudio naš Kosovski dan u živoj uspomeni i ponovo nam otkrio dubinu istorij-skog značenja, sadržanog u rečima naše deklaracije, da je »široki temelj čitavog našeg ra-da u sadašnjici i u budu-ćnosti ujedinjenje sloven-skog Sokolstva i Sloven-stva«.

I još danas, u našem sokolskom i porodičnom životu, koji svaki od nas proživljava, probija kroz naše oseća-je i naše misli glas Kosova: »Ono što je naše, ne može nam niko da oduzme; ono, što je iz smrti za život stvo-reno, ne sme niko da ru-šiti!« — I kroz svu našu bit probija zapovest, koja odjekuje s Kosova već 550 godina: »S nikim i ni-kad ne obećavati sve-tost domovine i veličinu žrtava, darovanih za nj!«

Grobovi mrtvih Sokola, boraca i heroja imaju pravo, da ovako govo-re, a mi, živa braća i žive sestre, i-mamo dužnost da slušamo ovu za-povest i da živimo prema njoj. Jer nema izgovora i nema uzmicanja ni za koga, koji je naš, da ne bi shvatilo reči, koje smo čuli na Kosovu i ko-je pokazuju pravac i svrhu našeg rada među narodom: »Udruženi u ljubavi, hoćemo s ljubavlju da po-mognemo sve one, koji su potrebni

pomoći. A u našem narodu najpre je i najviše potrebno bratstvo i lju-bav, mir i rad za vlastitu veliku bu-dućnost. Toj budućnosti želimo da posvetimo sve svoje snage, i na de-lu hoćemo da sakupimo čitav narod, pod jednim barjakom sokolskim, gde neka prestanu sve strasti, gde ćemo biti brat bratu i sestra sestri, i gde ćemo se takmičiti u delu za opšte kulturno podizanje naroda i za moć države naše. Bezuslovno služeći i-stini i pravdi, poštenju i bratstvu, neprestano ćemo dozidavati i utvr-đivati najveću i najjaču tvrđavu sva-kog naroda: državnu nezavis-nost i građansku slobodu!«

I svaki, koji objektivno prosuduje prilike u našoj zemlji i gleda stvari onakve, kakve jesu, taj mora da kaže, da ima među nama (ne mi-slim ovde samo na Sokolstvo!) još uvek premalo bratstva, jer su još uvek strasti raspaljene, — one stra-sti, koje sprečavaju zdravo takmi-čenje za opšte kulturno podizanje naroda i za moć države naše. Nema trpeljivosti, nema uvidavnosti, nema podređivanja ličnih težnji opštim zadacima i opštoj koristi. Sokolski ideali traže od pojedinaca i od za-jednice mnogo i mnogo samoodri-canja, požrtvovanja, ljubavi i mno-go, mnogo pozitivne radinosti. Naš narod i naša zemlja trebaju potpu-ne, zdrave, moralne, poštene i jake ljude. Pošto to znamo, znamo i to, kakav mora da bude Soko i kakav mora da bude sokolski vaspitni rad.

Na Kosovu smo čuli još i ovo: »Iz Slovenstva, koje je složno u Sokolstvu i sa Sokolstvom, pritiče sva moć, sva lepota i sva sre-ća naša. Iz tvrdave slovenske so-kolske radinosti i jednodušnosti, možemo braniti i čuvati ravnu i du-boku crtu u značaju našeg naroda, koji je bitan i sastavan deo ogrom-nog slovenskog sveta. Samo iz visi-na se otvara širok obzor i pogled u dubine.«

Tako su nam na Kosovu govori-li grobovi mrtvih junaka, da ih ču-ju živa braća i žive sestre. Da ih čuju i da nikad na onaj govor ne zaborave, nego da ga za sva vre-mena zapamte i da ga prenesu od pokolenja na pokolenje tako, da duh i snaga prošlosti ostanu živi za sve rodove i za sve vekove.

Dužnost je žive braće i sestara, da baština mrtvih heroja ostane sve-ta i najskupocenija, da junaštvo ne bude samo u pesmama slepih gusla-ra, nego da živo i plodno ostane u srcima i delima našim i naše dece!

Tako nam je govorilo i zapove-dalo Kosovo, dana 7 septembra 1928 godine, a tako nam govori i danas. Taj govor treba da tačno i duboko proživimo, jer samo tako se možemo najbolje i najlepše duhovno pri-premiti na one tri mani-festacije, koje nas čeka-juu ovoj godini. Prema za-vetu sa Kosova trebamo da uprav-ljamo sva svoja nastojanja, jer ho-ćemo da ostanemo neimari i čuvari našeg zajedničkog doma, pod zašti-om velikog genija slovenskog sokol-skog bratstva! E. L. Gangl

Junačke i sokolske manifestacije u Sofiji

Prilikom 40-godišnjice Saveza bugarskih »Junaka«.

Na poziv Savezne uprave »Junaka« naš sokolski Savez je uputio delegaciju koja je otputovala u Sofiju radi učestvovanja na proslavi 40-godišnjice postojanja Saveza bugarskih »Junaka«. U delegaciji su se nalazili: Prvi zamenik Starešine Saveza SKJ, brat E. L. Gangl, načelnik Saveza SKJ, br. Dr. Pihler, zatim braća Staja Stajić, Miša Stanojević i Dr. Čipčić, članovi Savezne uprave. Dalje je beogradsku sokolsku župu zastupao starešina, br. Dr. M. Gradojević, a nišku župu starešina, br. Radovan Dimitrijević.

Naša delegacija je bila svesrdno primljena od braće »Junaka«. Već na granici u Dragomanu bila je dočekana od pretседnika Vitoške junačke oblasti brata Ivana Anastasova i brata ing. Nikole Nikolajevića. U Sofiji, na samoj stanici, dočekana je od uprave »Junaka«, na čelu sa pretседateljem, generalom Raškom Atanasovim.

U hotelu »Slovenska Beseda« održan je prvi sastanak delegacije i uprave »Junaka«, u 10 časova pre podne. Odmah zatim delegacija se uputila u dvor gde se obavilo upisivanje u dvorsku knjigu. Posle podne obavljene su posete bugarskom Mitropolitu Stefanu, pretседniku opštine Sofijske ing. Ivanu Ivanoviću i najzad jugoslovenskom poslaniku u Sofiji g. Momčilu Jurišiću.

Sutradan je obavljena povorka »Junaka«, počevši od stadiona pa do Narodnog pozorišta, gde se održala svečana akademija. Tom prilikom je »Junake« i Sokole, otvarajući akademiju, srdačnim govorom pozdravio pretседatelj »Junaka«, general Raško Atanasov. Na ove pozdrave odgovorio mu je zamenik starešine našeg Saveza, br. E. Gangl, ovim rečima:

Braćo Junaci! Sestre Junakinje!
Došli smo među vas, u vašu ponosnu prestonicu, pod visokim Vitošem, da vam u ime Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije čestitamo vaš jubilej četrdesetogodišnjice postojanja centralne vaše organizacije. To je vaš »Sojuz na blgarskute gimnastičke družestva Junak«.

Da li je to samo vaš Sojuz?
Ne, on je također i naš, jer smo mi jugoslovenski Sokoli zajedno s vama učlanjeni u Savezu slovenskog Sokolstva, gde od 1934 godine dalje isto osećamo, isto hoćemo, ka istom cilju

težimo i za iste ideale radimo i živimo. Osećamo silu slovenskog sokolsko-junačkog bratstva, hoćemo biti jaki, sme li i viteški u čuvanju slobode i samostalnosti svojih zemalja i naroda, težimo ka veličini Slovenstva i radimo i živimo za to, da u ogromnost Slovenstva mi Južni Sloveni, i Junaci i Sokoli, unesemo sve vrline i kreposti, sve osobine i prednosti naših dveju grana na široko razgranatom i visoko izraslom golemom stablu slovenske lipe.

Gde god struji slovenska krv, tamo treba da kuca i bugarsko junačko i jugoslovensko sokolsko srce. U bratskom junačko-sokolskom sovenskom kolektivu mora da se čuje glas naš Južnih Slovena i mora da se oseti plamen naših rodoljubivih duša. U tom glasu odjekuje naša jaka volja za bratstvom, ljubavlju i slobodom, a u ovom plamenu kuje se i kali čelik našeg oružja za čuvanje i odbranu svega, što je naše i što naše ostati mora!

Vaš Vasil Levski — vaš besmrtni apostol slobode, kako ga vi opravdano nazivate — prvu je gimnastičku družinu osnovao u selu Jenikeju, da time intuitivno dokaže, kako mora da svamogućnost Južnih Slovena kipi iz urela naše narodne snage — od tamo, gde je kolevka narodne samobitnosti i životne energije naroda. To je bilo već godine 1865, — odmah iza osnivanja prvog sokolskog društva u Češkoj i odmah po osnivanju prvog sokolskog društva u Jugoslaviji.

Iz toga se vidi da su Sloveni na severu i jugu Evrope, pre punih 70 i više godina, osetili istu potrebu: Dali su narodima mogućnost, da se vaspitaju i pripreme za sudbonosna vremena, kada bude treba boriti se, patiti, žrtvovali se, umirati a i pobeđivati za slobodu Slovena.

I kako su u oslobodilačkim borbama 1877-1878 pale premnoge žrtve bugarskih vežbača, tako nije čudo, što su protekle godine dok nisu bile rane zaceljene i dok nije godine 1839 prof. Jončev osnovao prvo gimnastičko društvo u Sofiji. A pet godina iza toga, dne 15 avgusta 1898, sakupili ste se na kongresu u Sofiji, gde ste dali svojim gimnastičkim društvima ime Junak i osnovali svoj Sojuz.

Tako, eto, danas slavimo jubilej vaše junačke ideje, pa moramo naglasiti da su u davnoj i bliskoj prošlosti, kako Junaci tako i Sokoli dokazali svojim radom i životom, da su uvek stajali u službi otadžbine i naroda. A

tako mora da bude i u budućnosti. Nećemo ni mi Sokoli ni vi Junaci dozvoliti, da nas iko razdvoji, jer kada je srce spojeno sa srcem i kada iz dveju duša jedna vatra buktiti, — mora da nam bude samo zajednički put, to jest put nacionalnog rada i bratske ljubavi!

Jedna vaša junačka pesma kaže, da »naše majke sve crno nose. crninu nose, za nama žale.« Mi Sokoli i Junaci hoćemo sada drugačije junačke pesme, takove pesme, gde naše majke i sestre sve belo i crveno nose, sa nama se raduju i nama pomažu ka pobeđi bratstva, za slavu i moć slovenskog sveta. Mi Junaci i Sokoli nećemo više grobova i crninu, mi hoćemo rada i života za budućnost svih Slovena!

I kao što je vaš Vasil Levski došao u Beograd, da tamo upozna elemente modernijeg vežbanja, tako mi od tamo

Starešina Raško Atanasov

dolazimo k vama u Sofiju, da vam otvorimo svoja verna sokolska srca, da vidite i osetite stare elemente sokolskog bratstva i junačke vernosti. Samo tako morate da tumačite naše čestitanje. I u ovom duhu vas, braćo Junaci i sestre Junakinje, u ime Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije iskreno i bratski pozdravljam. — Zdravo! Zdravejt!

Odmah posle akademije, povorka »Junaka« i Sokola otišla je u kasarnu I i VI pešadijskog puka, da položi vence na spomen ploče izginulih heroja bugarske vojske. Toga dana održana je i zajednička sednica uprave »Junaka« i naše delegacije, pod pretседništvom brata Atanasova. Na ovoj sednici se raspravljalo o svima pitanjima koja se odnose na junačku i sokolsku organizaciju, te je odlučeno da se, sa jedne i sa druge strane razmisli o svima mogućnostima za bližu saradnju, tako da do-

Kratke vesti iz našeg Sokolstva

Za pretседnika odbora za podizanje spomenika Kralju Aleksandru u Novom Sadu, izabran je brat dr. Ignjat Pavlas, starešina Sokolske župe Novi Sad. Odbor za spomenik preduzeće živu akciju, u kojoj će naročito prednjačiti Sokolstvo u Vojvodini.

Sarajevska sokolska župa osnovala je otek za proučavanje sela. U tom otek sakupljače se sva literatura na našem jeziku o radu i problemu sela, kao i ona koja se uopšte bavi selom. Sokolska župa Sarajevo obratila se proglasom na sva izdavačka poduzeća, književnike, novinare i redakcije novina da joj pošalju sva izdanja koja se odnose na selo.

Sokolsko društvo Skoplje II-Hanrijev je izabralo za starešinu br. Bilbila Pavlovića i utvrdilo da je rad u prošloj godini, u svim osecima bio vrlo plodan. Izveštaj o tom radu štampan je u zasebnoj knjižici; a delegati župe, braća M. Jovanović i N. Stavrić pohvalili su rad društva.

de do izražaja uzajamna solidarnost. U tu svrhu će se provoditi: 1. česta izmena misli usmeno, — 2. Uzajamnost junačke i sokolske štampe; — 3. Sastanak starešina župa i pretседatelja oblasti; — 4. Zajednički tečajevi; — 5. Učestvovanje na glavnim godišnjim skupštinama »Junaka« i Saveza.

Uveče je održan banket, u čast 40-godišnjih radnika u Savezu »Junaka« i u čast svih delegacija na ovoj proslavi. Tom prilikom je govorio i bugarski Mitropolit Stefan, poželevši »Junacima« i Sokolima da istraju u temeljitom radu i u borbi za slobodu slovenskih naroda.

Sutradan, 20 marta, naša delegacija je položila venac na grobove srpskih vojnika u Sofiji, a u ime bugarskih Junaka položio je venac i starešina Atanasov.

Na ovoj lepoj proslavi bugarskih »Junaka« je uzela učešća i delegacija ruskih emigrantskih Sokola, u ime kojih je govorio starešina Drajljng. Poslednji bilten ČOS, od 14 marta, je javljao da Československa Obec Sokolska šalje u Sofiju svoje delegate, braću Dr. Štolca i Kepla, koji će ujedno zastupati i Savez Slovenskog Sokolstva. Medutim, braća Štolc i Kepl nisu stigli u Sofiju. Svi govornici u Sofiji su isticali ideju slovenske solidarnosti i bili su popraćeni oduševljenim aplauzima Junaka i građanstva.

stvo pokreće skorih dana i svoj list, koji će se zvati »Soko Skoplje II«, a uređivače ga brat Vladimir Pokornj-Salabov, društveni prosvetar.

Sokolsko društvo Đakovica, je na godišnjoj skupštini izabralo novu upravu u kojoj je ponova za starešinu izabran brat Vuksanović Jakov, načelnik br. Tasovac Đorde, načelnica sestra Zorka Grkovičeva i tajnik brat Premru Franjo. Izabran je građevinski odbor za podizanje Sokolskog doma.

Sokolsko društvo Trogir priredilo je, 13 marta, dve pretstave, na kojima se prikazivao veliki sokolski film »Oj letni sivi sokole«. Pretstave su bile brojno posećene i film je popraćen burnim aklamacijama za Kralja i Jugoslaviju.

Diletantski otek Sokolskog društva Doboj priredio je, u Sokolskom domu, veoma uspelo humorističko veče. Na programu je bilo desetak raznih tačaka, sve lepša od lepše. Veče je otvorio brat K. Matijašević, predavanjem o humoru, a zatim predavanjem o štednji i Petrovoj petoljetci. Za ovu priredbu najviše zasluga imaju braća B. Ivanović, A. Ogrizek i Stajdl, i sestre A. Ivanović, Lj. Ogrizek i B. Hubert. Prihod je namenjen kupovini klavira. Preporučljivo je, da ovo ne bude zadnja priredba ove vrste.

Sokolska četa Bački Monoštor je osnovala streljački otek, a prilikom Nedelje trezvenosti i štednje priredila je uspelo akademiju. I lutkarski otek je veoma agilan, pa su njegove pretstave pune dece i odraslih. Za starešinu čete izabran je vrlo agilni brat, Nikola Dipanov.

Sokolsko društvo Vučitrn zida sokolski dom, za koji je rudarsko preduzeće »Trepča« votiralo pomoć od 20.000 din.

Sokolska četa Filipjakov, župa Sibeničnik, je izložena čestim šikanacijama sa strane protivnika Sokolstva. Tako je n. pr. koplje za društveni barjak bilo već više puta oštećeno, bili su razbijeni prozori na društvu itd. Sve se to radi preko noći, što pokazuje najbolje moralno junaštvo napadača. Prošlih dana je strgnuta i nova metalna društvena tabla i bačena u jedan bunar, gde je docnije pronađena. Inače i pored tih šikanacija, četa ustraje u svom radu.

Pregled istorije Srpskog Sokola u Sarajevu

(Nastavak)

Sesta odborska sednica održana je 15 (28) septembra. Na njoj je zaključeno da društvo učestvuje na zabavi akademičara, da se nabave brave za ladice u kojima se ostavljaju odela i da se prime za utemeljače: br. Dimitrije Matejić i br. Mihailo Trebić.

Prva vanredna odborska sednica održana je 24 septembra (7 oktobra). Sednicu je sazvaio starešina društva zbog toga što je u »Srpskoj riječi« br. 205 izašla nepovoljna kritika o zabavi akademičara, na kojoj je istupao i »Srpski soko«. Između ostalog tu se spominju »rdave vježbe«, što se svakako odnosi na društvo. Budući da odbor »mora voditi računa o tome šta se o soku u javnosti piše«, sazvana je ova sednica. Na njoj je zaključeno da se, kao satisfakcija društvu, traži od uredništva »Srpske riječi« pismeno očitovanje »da onom noticom nije namjeravalo rdavo izraziti se o radu »Srpskog sokola«, nego da je ona notica proizvod nepovoljnog dojma čitave zabave«. Iz zapisnika sedme redovne sednice od 11 (24) novembra 1910 g. vidi se da je odboru data željena satisfakcija.

Na prvoj vanrednoj sednici je zaključeno da se ponovo osnuje sekcija za mačevanje i tamburaška sekcija, ako se prijavi dovoljan broj članova. Srpska opština treba da se

zamoli da ustupi jedan razred u Srpskoj školi, u kome bi se učilo tamburanje tri puta nedeljno. Od »Pobratimstva« kupiće društvo 5 tambura za 40 kruna. Ako se obrazuje tamburaška sekcija, moći će se prirediti društvena posela, »kao najbolje sredstvo za međusobno upoznavanje članova«.

Posle ove sednice održana je druga vanredna odborska sednica (bez datuma u zapisniku). Starešina je izvestio da će se vanredna skupština Srpske sokolske župe bosansko-hercegovačke održati 23 oktobra 1910 g. Jednoglasno je zaključeno da u pogledu svečanog odela zastupnik društva iznese predlog, »koji odgovara predlogu župe fruškogorske s tom razlikom da na kapi bude čeljenka« U vezi s tačkom 3) župske skupštine društvo stoji na stanovišta da se pristupi »Slovenskom sokolskom savezu«. Sem toga društvo je zaključilo da iznese na župsku skupštinu i ove predloge: da Župa zamoli Zemaljsku vladu da dozvoli đacima da budu izvršujuć članovi Sokola; da se stane na put oskudici vođa; da po mogućnosti, vođe obilaze pojedina društva; da vođe ispituju da li bi se u 1911 g. mogao održati sokolski slet bosansko-hercegovački i, naposljetku, da se izradi zajednički udžebenik.

IX.

Pre nego što je određena vanredna skupština Župe, obratio se stare-

šina Župe svim odbornicima Župe jednim pismom u kojem ih moli da mu jave da li bi u mesecu oktobru mogli prisustvovati skupštini. Sem toga ih upozorava da je na zadnjoj skupštini rešeno da se pitanje svečanog odela uredi u sporazumu sa Župom fruškogorskom i Savezom sokolskih društava »Dušan Silni« iz Srbije. Pregovori su zbilja i vođeni prilikom vidovdanskog sleta u Ravnicima, ali ostaše bez uspeha. Pošto se na starešinu obraćaju mnoga društva da se to pitanje već jednom privede kraju, te je početkom oktobra sazvaio izvanrednu skupštinu.

Vanredna skupština Srpske sokolske župe bosansko-hercegovačke održana je 10 (23) oktobra 1910, u prostorijama Srpske pravoslavne crkveno-školske opštine u Sarajevu.

Na ovoj skupštini bili su prisutni: starešina župe, zamenik starešine, vođa, blagajnik, revizor dr. Savo Simić, nadzornik okruga br. Šerbedžija, zatim br. Dimitrije Matejić ispred sarajevskog i trebinjskog Sokola, Niko Zec ispred »Obilića«, Miško Jovanović ispred tuzlanskog i zvočnickog Sokola, Vlado Malić ispred Sokola u Gradiški i Bos. Dublji, Česarević ispred Sokola u Banjoj Luci, Mihailo Pičeta ispred Sokola u Brčkom, Lazar Milić ispred Sokola u Visokom, Nikolić ispred Sokola u Bijeljini. Preko opunomoćenika su bili zastupljena i društva u Gračanici, Bugojnu i Stocu.

Na predlog Steve Žakule, skupština je usvojila sokolsko odelo »sa nekim varijacijama, koje odgovaraju

duhu srpskog naroda«: da pantalone, počevši od kolena, budu použene, te da u obliku gamašni prelaze preko cipela; — umesto sadašnjeg pojasa da se upotrebi tkanica u srpskoj trobojnici; — da kaput odgovara potpuno sokolskom, samo da bude malo dulji; — za kapu da se uzme zavratka, samo malo dublja, sa čeljenkom na sredini i grbom po crvenoj čohi; — odelo da bude sive boje; — ogrtač da bude po mogućnosti iste boje, košulja crvena, a cipele crne.

Posle toga, starešina je upozorio da će se na povereničkom sastanku u Beogradu (t. zv. svesrpskom sokolskom sastanku) raspravljati i o svečanom odelu svih srpskih Sokola, pa je zaključeno »da danas zaključeno odijelo bude obvezatno za sve sokole, u Bosni i Hercegovini; no postigne li se sporazum u pogledu zajedničkog odijela za sve srpske sokole, da onda mi odustanemo od svog današnjeg zaključka«. Ne postigne li se sporazum, ostaje na snazi zaključak ove skupštine.

Ova skupština je donela jedan važan zaključak: *stapanje Župe u Savez slovenskog sokolstva*. U pismu upućenom u Prag, kaže se, da »Župa smatra za osobitu čast da može javiti, da u smislu zaključka izvanredne skupštine pristupa u bratski Slovenski sokolski savez«.*

*) Na ovaj dopis, Župa je dobila sledeći odgovor od Saveza slovenskog sokolstva: »Mileni bratril! S velikom radosti prijali jsme zpravu, že jsite

Ova vanredna skupština zabavila se i pitanjem komande. Referent je bio br. Stevo Žakula. Ali »da se u slučaju da dođe do sporazuma o zajedničkoj komandi za sve srpske sokole, od ove komande otstupi, a ne riješili se to pitanje, da se onda sad usvojena komanda štampa na trošak Župe«.

Kao izaslanici Župe na sastanku u Beogradu određeni su br. Đordo Perin i Vlado Malić. Skupština je jednoglasno zaključila da svi zaključci, stvoreni na zajedničkom sastanku u Beogradu, potpuno vežu Srpsku sokolsku župu bosansko-hercegovačku.

Pored spomenutog, ova vanredna skupština Župe donela je i ove važnije zaključke:

1) da se naredi svakom društvu da, po mogućnosti obrazuje prednjački zbor (»prednicu«), »a najvrsnije članove prednice da preporuču Župi, te da ih Župa, uz materijalnu pomoć »Prosvjete« odašalje u Prag«;

2) da Župa zatraži od Zemaljske vlade da, »po uzoru u Hrvatskoj, dozvoli srednjoškolskoj omladini da može biti član Sokola, a da pojedina sokolska društva u mestima gde po-

pristupili do Svazu slovenskeho Sokolstva. Vitáme Vás vrele ku společné práci za čest a slavu všeho Slovanstva! Na zdár! Znamenáme za predsednictvo Svazu slovankého Sokolstva: Dr. Novotný, jednatel, Dr. Scheiner, starosta Praha, dne 22. prosince 1910.

Godišnja skupština župe Petrovgrad

U nedelju, 12. marta, održana je u Petrovgradu XIX redovna godišnja skupština Sokolske župe Petrovgrad, u domu Sokolskog društva Petrovgrad-Matica. Na skupštini, kojoj su prisustvovali predstavnici vojnih, građanskih i prosvetnih vlasti, bile su zastupljene 54 jedinice, sa 60 izaslanika. Svega 14 jedinica nisu učestvovala na skupštini župe.

Od strane Saveza SKJ. bili su kao izaslanici braća arh. Milivoj Smiljanić, zam. starešine Saveza i Staja Stajić, član Uprave Saveza.

Prethodnog dana bio je radni zbor načelnika i načelnica svih jedinica, na kome su pretresena sva pitanja i predloženo načelništvo župe. U večer je održan bio zbor prosvetara Sok. društava i četa, na kome se raspravljalo o idejnim skolama, o suzbijanju nepismenosti, o sokolstvu i slovenstvu u današnjim prilikama, o vaspitanju žene, o zadacima za SPP i dr. Posle zbora održana je pretkonferencija sa izaslanicima jedinica.

Skupštinu je otvorio starešina župe, br. dr. Miša Matić, nakon čega su upućeni pozdravni telegrami Nj. V. Kralju Petru II, g. Ministru za fizičko vaspitanje naroda, Savezu SKJ. i g. Banu Dunavske banovine. Brat Matić je zatim istakao da se u prošloj godini radilo naročito na ostvarivanju zadataka za SPP, u čemu se je prilično uspelo, tako da je rezultat bolji no prošlogodišnji. Radilo se i dalje na otplaćivanju duga za savezne prilose, u čemu se je takođe prilično uspelo. Apelovao je na jedinice koje duguju, da u što kraćem roku potpuno isplate dugove.

Jednoglasno je usvojen izveštaj za g. 1938 i proračun za g. 1939, sa prihodom u svoti od 121.500 dinara i sa tolikim rashodom. Odlučeno je da župski prinos i za g. 1939 bude: 3 dinara po članu.

Na predlog stručnog odbora je odlučeno da se XIV župski slet održi na Duhove u Beloj Crkvi, a na predlog br. Vojina Milenova je zaključeno da se na sletu izvede simbolička scena »Žetva«. Na kraju je izvršen izbor nove Uprave župe, čiju listu je sastavio kandidacioni odbor, a koju je skupština jednoglasno usvojila.

Za starešinu župe izabran je ponovo dr. Miša Matić, lekar; za zamjenike: dr. Petar Bojanić, Bogdan Dimitrijević i Đoka Nikolić, za tajnika Stevan Žeberan, za prosvetara Petar Mojsilović, za blagajnika Borislav

Cvetkovi, za statističara Sever Babić, za načelnika Alojz Pogačnik, za njegove zamjenike: Blagoje Strajnić, Miloš Milosavljević i Strahinja Rajić, za načelnicu Stojanka Vujanova, (zamenice: Julijana Petrović, Biserka Brašovan i Smilja Jocić). Članovi Uprave su M. Ćirilov, dr. J. Sremac, R. Lilić, V. Gavrilović, M. Nikolić, Z. Čipilić, Z. Mahulja, E. Nikolić, D. Adamov, D. Popović itd.

Posle izbora je br. arh. M. Smiljanić govorio o skladnom radu ove skupštine, gde se nije pogadalo i gubilo vremena oko izbora ličnosti, već je važniji bio ostali rad. Govorio je zatim o zadacima sokolstva i veličao našu vojsku, koja svuda saraduje sa sokolstvom. Preporučio je sokolsku štampu i narodno-odbranbeni rad. Na kraju je izrazio uverenje da će se svi združiti i raditi na jačanju države i jedinstva i da će saradivati na vaspitanju budućih generacija. I br. Staja Stajić je zahvalio na pozdravima, apelujući na sve da rade složno.

Starešina župe, br. dr. Matić je na kraju zahvalio na poverenju, te naglasio da je u župi uspostavljeno bratstvo, skladnost, sloga i harmonija, i da je milina biti starešina u takvoj župi. Srdačno odobravanje popratilo je ovu izjavu. Posle skupštine je održan zajednički ručak izaslanika Saveza, župe i jedinica, u Oficirskom domu.

Župa je stampala svoj godišnji izveštaj, koji obuhvata 60 strana. Župa ima: 57 društava i 10 četa. Broj pripadnika iznosi: 11524. Ali u ovaj broj nisu uračunati pripadnici 5 jedinica, koje nisu podnele svoj iskaz.

St. Z.

Sa skupštine župe u Petrovgradu: s leva, braća M. Smiljanić, M. Stanojević, Dr. M. Matić i S. Stajić.

Primer za ugledanje!

Čitamo u ljubljanskom »Jutru«, da su se sva studentska kulturna društva na ljubljanskoj univerzi sporazumila da ustave sva međusobna trvenja i borbe. O tome su izdali ovaj proglas:

»Teški svetsko-politički položaj, u kome se preko noći našao svet, posebno mali narodi, združili su nas u jedan akademski narodni blok da time dokažemo zajedničku i neokrnjenu narodnu i državnu svest.

Združeni akademičari Aleksandrove univerze stojimo na stanovištu da je jedino moćna, na bazi jednakosti narodne pravde Slovenaca, Hrvata i Srba, uređena Jugoslavija jedini i isključivi okvir, u kome možemo i hoćemo da imamo narodno i državno življenje.

Združena slovenačka akademika omladina Aleksandrove univerze jednoglasno i odlučno izjavljuje da se u interesu narodne solidarnosti odriče svih međusobnih neslaganja i trvenja.«

Kao što misli i oseća omladina u Ljubljani; ubedeni smo i znamo, da tako misli i oseća svesna i nezavisna omladina u svim našim krajevima i na svim našim Univerzitetima. Omladina se svuda pokazuje spremna da odbaci svako partizanstvo i sektarstvo pa da, bez razlike na kulturna, socijalna i ostala mišljenja i poglede, sva kao jedan čovek pokaže putokaz i primer u radu za slobodu, nezavisnost i veličinu Jugoslavije. Sokolstvo se raduje tome; jer je njemu vrhovni cilj bezbednost i veličina naroda i otadžbine, i hoće da saraduje sa svima zdravim konstruktivnim snagama.

Godišnja skupština župe Maribor

U nedelju, 12. marta, održana je glavna godišnja skupština Sokolske župe Maribor, koja se pretvorila u vanrednu manifestaciju jugoslovenske i sokolske misli.

Pre skupštine je održan zbor župskih prednjaka u Narodnom domu, u kome je održana i skupština župe. Župski načelnik, brat Komac je najpre počastio uspomenu na brata Mira Veljaka, a zatim je naveo, da je župa priredila dve naročite uspele priredbe: takmičenja u prostim granama, u kojima je uzeo učešća 191 član; i vrlo uspeli sokolski smučarski zbor u Guštanju, na kome se takmičilo oko 190 braće. Na zboru župskih prednjaka primljen je nacrt bojnih takmičenja članstva i naraštaja, koji će se održati 7. maja, za sve sokolske jedinice. Osim toga prihvaćen je predlog društva Studenci, da se župski slet godine 1940 održi u tom mestu. Načelništvo je izabrano isto kao i prošle godine, sa bratom Komacem i sestrom Makućevom na čelu.

Skupštinu župe je otvorio lepim govorom dugogodišnji i zaslužni starešina, Dr. Milan Gorišek, na što su upućeni pozdravni telegrami Nj. V. Kralju Petru II, Ministru za telesno vaspitanje naroda, Savezu SKJ i bratu Ganglu. Kod čitanja telegrama Kralju, skupština je burnim poklicima pozdravila Kralja i Jugoslaviju.

Brat Gorišek je na to ocrtao živim rečima rad župe u prošloj godini, koji je prikazan u naročitoj brošuri što ju je župa, prilikom skupštine, objavila. Skupština je primila sve izveštaje sa odobravanjem i utvrdila da se, kroz 25 godina što župa postoji, u njenim redovima izvršilo ogromno delo, za narod i otadžbinu. Najveća aktivnost u prošloj godini je bila usredsređena na slet u Pragu, zatim na proslavu 20-godišnjice Jugoslavije, na skupljanje priloga za češke izbeglice i na ispunjenje zavešta Petrove Petoletke. U prošloj godini se ustanovila i Sokolska Kreditna zadruga, koja ima vrlo važne nacionalne i odbrambene ciljeve, i koja pokazuje da će se lepo razvijati. Župa je razdeljena na 7 okružja, a u njoj marljivo rade svi otseci, pa je prošle godine bio ustanovljen i streljački, jednako kao i velosipedski odsek. U župi danas ima 6.212 odraslih članova, 1960 naraštajaca i 3618 sokolske dece.

U debati je naročito došla do izražaja želja da se što više poradi na narodno-odbrambenom polju, obzirom na to što se župa nalazi u pograničnom području. Odlučeno je da

se poradi na osnivanju t. zv. sokolskih gnezda i u najmanjim naseljima. U tom pogledu su vrlo korisne predloge učinili braća Tomažić i Roglič. Skupština je zaključila da za sve jedinice uvede neobvezatan kočevski dinar; zatim da se ovogodišnji opšti zbor održi u Murskoj Suboti, da se tako posveti naročita briga našem Prekomurju. Zaključeno je dalje, da se godine 1940 napravi župski izlet u Studence, a da se godine 1943 priredi pokrajinski sokolski slet u Mariboru. Da počasti uspomenu palog junaka, brata Franja Malgaja, koruško sokolsko okružje će ove godine, na dan sokolske pripravnosti, prirediti sastanak svih sokolskih jedinica, kod njegovog spomenika u Guštanju.

Skupštini župe prisustvovali su, u ime Saveza SKJ, brat Dr. Mladen Belčić, starešina župe u Varaždinu, koji je toplim rečima istakao rad mariborske župe, kao uzor čitavom sokolstvu i naglasio da nikakve prepreke ne mogu da odvrte Sokolstvo od toga da radi za oživotvorenje svog jugoslovenskog ideala.

Na koncu je birana nova uprava, kojoj se ponovo nalazi na čelu dugogodišnji i neumorni starešina, brat Dr. Milan Gorišek. Skupština je završena klicanjem Kralju i Jugoslaviji i pevanjem »Hej Sloveni!«

Sokolstvo i akcija za pošumljivanje

Pri Ministarstvu šuma i rudnika je osnovan zemaljski Odbor za propagandu pošumljivanja, koji je obrazovao banovinske, sreske i mesne odbore. Savez SKJ. je već preporučio da naše članstvo uđe u ove odbore gde god može, a naše jedinice da zasnaju zajedničku saradnju sa odborima za pošumljivanje.

Ove godine zemaljski odbor je odredio dane za sadenje drveća i pošumljivanje, od 19—31. marta.

Sve župe treba da se ovoj akciji pridruže sa svima svojim jedinicama, jer će taj zajednički rad dati povoljne rezultate. Savez je pozvao sve jedinice, da, ili sa odborima, ili same, održe dane pošumljivanja i sadenja voćaka.

PAZNA PRETPLATNICIMA!

Pošto je Državno Tužništvo za grad Beograd svojim rešenjem KNS 1915/39, od 17. marta o. g. zabranilo prodaju i rasturanje »Sokolskog glasnika«, br. 11 od 17. marta, to molimo naše pretplatnike da oproste što taj broj nisu dobili.

stoji srednja škola sa gimnastičkom dvoranom zatraže da mogu tamo vežbati;

3) da se slet srpskih sokolova u Bosni i Hercegovini održi 1912 g. »a za 1911 da se pripreme čine za sudjelovanje u Zagrebu«;

4) da Župa traži od Zemaljske vlade dozvolu za nošenje društvenih znakova, koji treba da budu »po uzoru znaka sarajevskog Sokola, samo malo manji u trobojci; kad stigne odobrenje, tad treba Župa dati štampati uzorna pravila i ujedno litografisati formulare s uputom, kako se ima postupati pri podnošenju pravila na Vladu«;

5) da se, u pogledu vežbanja gimnastike u osnovnim školama, »Župa stavi u sporazum sa Prosvjetnim savjetom«.

Na kakvo je razumevanje Župa naišla kod Zemaljske vlade u pogledu vežbanja srednjoškolske omladine i nošenja društvenog znaka, vidi se po tome, što je za ovo dobila dozvolu tek u 1912 godini. Oo tome će biti govora docnije.

X

Budući da je za istoriju srpskog sokolstva u Bosni i Hercegovini važan t. zv. prvi svesrpski sokolski sastanak u Beogradu, koji je spomenut na vanrednoj skupštini Župe, a kako on hronološki pada pre sedme redovne sednice odbora »Srpskog sokola« u Sarajevu, to ću o tom sastanku progovoriti nekoliko reči na ovom mestu.

Prvi svesrpski sokolski sastanak održan je u Beogradu 7—9. novembra 1910 g. s ovim dnevnim redom:

1) o jedinstvu srpskog sokolstva: (a) o zajedničkom radu, b) o kolu nadmetača, v) o II hrvatskom svesokolskom sletu, g) o odelu, d) o jačanju srpskog sokolstva, d) o spoljašnjem jedinstvu); 2) referati izaslanika; — 3) izbor zastupnika za šire predstništvo Saveza slovenskog sokolstva.

Sastanku su prisustvovali izaslanici: Saveza sokolskih društava »Dušan Silni« (br. Stevan Todorović i br. Vojislav Živanović), Srpske sokolske župe fruškogorske (br. dr. Laza Popović), Srpske sokolske župe bosansko-hercegovačke (br. Miško Jovanović), sokolskih društava iz Dalmacije (br. Kristo Dominović), sokolskih društava iz Stare Srbije i Mačedonije (br. Gliša Elezović i br. Jovo Aleksić), a kao gosti bili su Franjo Hofman, načelnik, i br. Mihailo Gradojević, sekretar Saveza sokolskih društava »Dušan Silni«.

Sastanak je otvorio i predsedavao br. Stevan Todorović, pozdravivši prisutnu braću sa željom »da ih pri radu rukovodi misao da srpsko sokolstvo mora biti jedno i istovetno, kako svojim duhom tako i spoljnom formom«.

U pogledu zajedničkog rada srpskog sokolstva izaslanici su se složili u ovome: 1) da je celokupno srpsko sokolstvo jedno, kao i narod srpski što je jedan; — 2) odatle proizilazi zajednički rad i međusobne veze

svih pokrajinskih organizacija srpskih;

3) Počeci toga novog odnošaja sastojaju se u ovome:

a) da se svake godine održi najmanje jedan sastanak izaslanika svih pokrajinskih sokolskih organizacija; b) da celokupno srpsko sokolstvo priređuje s vremena na vreme srpske svesokolske sletove, a da se prvi svesokolski slet održi u Beogradu, 1913 godine;

v) da prema drugome, srpsko sokolstvo izlazi uvek kao celina; »da se radi na tome da zastupnici svih pokrajina srpskih i u sveslavenskom sokolskom savezu i u internacionalnom gimnastičkom savezu budu uzeti i smatrani kao srpski, kao jedna i nedeljiva celina; isto tako, da se sprovede jedinstvo kod manifestacija pri svesokolskim sletovima, pri reprezentacijama, bilo na vežbama, bilo u svečanim povorkama, bilo pri časti, tako da nikada ne damo sebe deliti na pokrajine, nego da smo uvek jedna celina, jedna jedinica i da nastojimo na tome da ta celina i jedinstvo bude vidno naglašeno, poznato i priznato«.

Za kolo nadmetača zaključeno je da bude odeljenje od šest najboljih vežbača i jednog zamjenika koji će nastupiti samo onda kad treba zastupati celokupno srpsko sokolstvo. Ovo kolo će izići prvi put na II hrvatskom svesokolskom sletu u Zagrebu, 1911 g., a drugi put na VI svesokolskom sletu u Pragu, 1912 g.

O drugom hrvatskom svesokolskom sletu 1911 g. u Zagrebu odlučeno je:

1) »da je dužnost i važna zadaća srpskog sokolstva da što jače i bolje sudeluje na II hrv. svesokolskom sletu u Zagrebu 1911 g.« — 2) da se preda poklon braći Hrvatima »u opšte ime srpsko«; — 3) da u sletskim vežbama srpsko sokolstvo bude što bolje zastupljeno; — 4) da srpsko sokolstvo učestvuje na sletu jednom zasebnom tačkom; — 5) da pre ovoga sleta »mora biti sprovedeno jedinstvo svečanog odela srpskih Sokola, jedinstvo znaka, obeležja i zastava«.

O sokolskom odelu rešeno je: 1) da vežbačko odelo ostane isto, tj. bela majica, dugi plavi triko sa trobojnim pojasmom 5 sm. širokim i crne šlape; budući da braća iz Stare Srbije i Mačedonije ne smeju imati trobojni pojas, mogu upotrebljavati potpuno crvene, bele ili plave pojaseve; — 2) da svečano odelo bude jednako i da se sastoji iz: a) kape 8 cm visoke, crne, sa crvenim temenom, belom perjanicom od konjske strune i sa usvojenom zajedničkom značkom na sredini kape, napred; i kaputa od sive vunene materije, kroj na struk, pozadi rasečenog, sa dugmetima i gajtanom, dugačkim čakširama od istog sukna, crvene košulje, opasača crnog lakovanog, crnih cipela i ogrtača od iste materije od koje je i odelo, dužine do listova. (Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu, svojom naredbom br. 44661/I od 12. marta 1911 g. odobrila je Srpskoj sokolskoj župi bosansko-hercegovačkoj ovo odelo).

Braći iz Bosne i Hercegovine dozvoljeno je da mogu imati, kao svoju

provincijalnu oznaku »dokolnike«, a braći iz Dalmacije da mogu upotrebljavati svoja dosadašnja odela, »ali sva nova odela koja se budu pravila da budu po ovom propisu«.

Da bi srpsko sokolstvo ojačalo, rešeno je, između ostalog, ovo:

1) »da se na svaki način gleda da se što pre nabave stručni učitelji za sokolska centra: Sarajevo, Mostar, Skoplje i Sr. Karlovce;

2) da svaka pokrajinska organizacija priredi svake godine svoj pokrajinski sokolski slet; da se takav slet veže za velike narodne svetkovine, manifestacije, zborove i slave; jedna od glavnih tendencija takvog sleta da bude zbliženje naroda i sokolstva;

3) da susedne organizacije jedna drugu pomažu i to: sudelovanjem na sletovima, odašiljanjem prehodnika na duže vreme, prisustvovanjem na glavnim skupštinama, priređivanjem izleta i putovanja sa gostima, održavanjem jakih veza za informaciju, periodičnim saopštenjima o svemu važnom i spomena vrednom itd.;

4) da se pretplatom pomažu sokolski časopisi: »Sokolski glasnik Dušan Silnog« i »Srpski soko«;

5) da se izradi mapa srpskih zemalja bez političkih granica, gde bi bila označena sva mesta gde ima Sokola, i da se na kongresu jugoslovenskih studenata u Beogradu uzme učešća i da se tom prilikom zainteresuje omladina za sokolstvo«.

(Nastaviće se)

Prof. Hajrudin Ćurić

Rad žena u odbranbenom otseku

U društvu sam često pričala dve epizode koje su na mene ostavile dubok utisak. Bilo je to u vreme teške borbe drage nam Čehoslovačke, kada je rat smrtonosan vrebao na Evropu. Razgovarala sam o tome sa ženom hrabrog čoveka i ona mi je kazala: „Ako dođe do rata, ubiću se“. Uskoro sam došla u dodir sa ženom jednog radnika, i ona je kazala »ubiću se«. Bila sam jako iznenađena ovim rečima i razmišljala sam mnogo o tome, što je razlog da te žene, koje mnoge teške dužnosti sa uspehom obavljaju, u jednom ovako odlučnom momentu, kad je svaki život dragocen, biraju ono što je najlakše i, po našem mišljenju, najgore.

Rezultat mog razmišljanja bila je konstatacija, da ne postoji dovoljno svesti o tome, koliko su važne dužnosti žene u današnjem ratu, gde je zapravo njeno mesto i kakva je njena uloga u ratu. A u tome nema na žalost nikakve razlike između onih, koje su imale mogućnosti da se intelektualno razvijaju, i onih, kojima je ta mogućnost nedostajala.

Eto, te epizode htela bih svima da ispričam i da kažem, da Sokolica zna gde je njeno mesto za slučaj potrebe, i da će sve dati od sebe, da svoje dužnosti savեսno i sa ljubavi ispunjava.

Zašto u tim pitanjima nije do skora ništa konkretno preduzimano, ne možemo ispitivati. Možda je to zato, što u našoj slovenskoj prirodi leži osobina da stvarima pristupamo skoro u zadnji momenat. Glavno je, da rad odbranbenog oteka odgovara stvarnoj potrebi i da treba da naide na najšire razumevanje.

Ako je, dakle, dužnost svakog čoveka, — nasrće li se na duševnu i materijalnu kulturu njegova naroda, — da se svim silama tome suprotstavi, još veća je dužnost pripremiti se potpuno, moralno, intelektualno i tehnički, da možemo toj dužnosti u potrebnome momentu savесno odgovoriti.

Ako pred sobom imamo jednu opasnost, jednog neprijatelja, kakvim smatramo rat u celosti, onda moramo toga neprijatelja poznavati u tančine, da bismo se protiv njega mogli sa uspehom boriti. Poznavati sretstva sa kojima se služi, njegove mogućnosti i posledice. Neće nam, radi toga, rat izgledati manje strašan, ali će nam naša uloga u njemu biti jasna, a naše dužnosti određene. Tako ćemo svojom pripravnosću moći bar da ublažimo strahote rata, kad već ne možemo da ih otklonimo; — da se branimo i da predanim radom umanjimo mnoge strašne posledice. Eto, zašto i čemu taj rad u odbranbenom otseku!

U samom početku postavljaju se dva pitanja: 1) kako pristupiti tome radu, — i 2) koga uposliti u njemu?

Prvenstveno, pristupiti tome radu ozbiljno i veoma savесno! Gotovost žene da u teškim momentima preuzme ozbiljno svoje mesto, puno odgovornosti, treba razviti u svesti o dužnosti, koja se rađa u nama i prenosi se na one koji za nama dolaze. Ovo treba dopuniti intelektualnom spremom i tehničkom spremom.

Tako bismo svojim dužnostima potpuno odgovorile, — bilo ispunjavanjem zadatka, koji su ženi prirodno dodeljeni, a koji se manifestuju u porodičnom ili socijalnom životu; bilo da u danim momentima zamenjujemo odsutne muškarce u pojedinim, ženi pristupačnim dužnostima, koje u vreme opasnosti mogu biti mnogobrojne. O tome je lepo izloženo u članku sestre O. Skovran (vidi »Sok. Glasnik«, od 23-XII 1938).

Koga uposliti u taj rad? — Sve bez razlike! I to zato, jer je to rad koji služi dobru svijaju nas, pa treba svi i da učestvujemo u njemu. Idealnom stanju bi odgovaralo kada bi sve sestre poznavale sav materijal sa kojim se mora raditi, a vodilje da odrede, prema prilikama i sposobnostima, kojim delom toga rada i kada će se sestre baviti. Tako bi tokom vremena sve sestre prošle kroz sve faze toga rada. Pogodne sestre pri-

premale bi se u pojedinim granama za vodnice, koje ne zamišljamo kao »komandante«, nego kao inicijatore rada, u kome sve treba podjednako da učestvuju, i u kome je svaka sestra osposobljena da, u danom momentu, zameni vodnicu. Ovo je naročito važno u vreme rata.

Ovo polje rada čini nam se naročito pogodno za rešavanje za nas toliko bolnog pitanja: *pitanja sestara nevezbačica!* — Setimo se za tren naših susreta sa njima na našim priredbama, na sletovima. To su sestre naše, pa ipak — skoro nepoznate i tuđe. Odnosi među nama: učtivošću izazvani korektni odnosi. *A mi nećemo više korektno odnose, nego tople i sestrične, sokolske odnose*, jer je to ono naše, zajedničko. Ta razlika se stvara po našem uverenju samo time, što se retko vidamo, pa smo premalo u kontaktu sa njima. A mi mnogo želimo da se sa njima nađemo na jednoj liniji, u zajedničkom radu, na terenu. Želimo da nas vezuje zajednička težnja za nečim višim i boljim. Baš ovaj rad u odbranbenom otseku pruža mogućnosti da svaka prava žena nađe svoje mesto.

Možda ćete se zapitati: kako da pridobijemo te sestre, kada se skoro ne poznajemo? Treba potražiti kontakt, gledajući široko otvorenim očima na prilike u kojima živimo, jer će lični kontakt daleko više doprineti, nego li okružnice koje obično ostaju bez odziva.

Može se početi sa socijalnom fun-

kcijom, a žene su uvek sklone da pomažu sirotu decu, samo ako im se se prave strane pristupi. Eto, zašto ne bi iz Sokolane potekla ta pomoć za malu braću i sestrice? Skupiče se možda u početku samo dve do tri sestre, ali mali uspeh rađa želju za većim, a jedan primer povlači za sobom drugi. Kada smo ih tako skupili na jednom delu rada, neće biti teško pridobiti ih za drugi. Tako će se, možda, doći u kontakt sa Crvenim krstom koji organizuje bolničke tečajeve, sa mesnim organizacijama za odbranu od vazdušnih napada, sa autoklubom, koji daje besplatne šoferske kurseve, koji u vreme rata imaju važnu funkciju itd. Tako će, u toj saradnji, i naši telovežbački časovi, koji su osnov i sretstvo našeg odgoja, postati postepeno pristupačni. Naravno da u početku ne smemo imati preterane zahteve, jer mi želimo trajne i duboke rezultate!

Svakako da će odgovorne sestre najbolje moći da pronađu pravi put za rad, a ovo su samo male sugestije, kako mi taj početak zamišljamo. Mi ne zamišljamo naše sestre kao Spartanke, koje će ratnicima davati štitove sa rečima: »S njim, ili na njemu!« ali ih zamišljamo kao vredne, sestrice koje će tihim, ali energičnim i predanim radom, moći da odgovore ozbiljnom zadatku, pomišljajući na moralnu odgovornost, ako tome poslu ne pristupimo odmah, bez odlaganja. Pomišljajmo da se svaki gubitak u vremenu plaća, možda, gubitkom naših najdražih, cenom koju nikada ne možemo nadoknaditi.

Beograd Smiljka Grbić

»Ne shvaćaj ravnopravnosti tako, da se ne staraš o to, što brat koji je određen za taj cilj, u granicama društvenih pravila od tebe traži. Jer kada bi se tako radilo, prestalo bi svako uredno dejstvo i nastao haos, a svako udruženje bi bilo onemogućeno. Ravnopravnost treba da shvatiš tako, da su pred društvenim redovima i pravilima svi jednaki i da svaki treba da se tako ponaša, kao što ta pravila i taj poredak od njega traže. Ako ti pravila i taj poredak nisu po čudi, nastoj da se pravilnim i zakonitim putem izmeni to što ti se ne dopada. Ali dok su na snazi, treba da se i ti po njima vladaš. Na to si se obvezao, već time što si stupio u društvo. Čovek si i drži se svoje reči! Ako po svom pozvanju treba da bdiš nad pravilima društva, bdi nad njihovim s m i s l o m: ne budi sitničar, a naročito ne sekan-tan! Pokaži da ti je stalo do stvari, a ne do toga da bi jednoga ili drugoga, ko ti se ne dopada, naljutio... Pa ako, i pored svega toga, dođeš u iskušenje da zaboraviš na bratsku misao, seti se bar toga, da je društvo kome pripadaš i koje ti pruža toliko trajnih koristi, n a r o d n o društvo, pa da prema tome škodiš narodnom poslu ako, bilo koji od životnih uslova toga društva, podrivaš. Bratski krug, u koji stupaš, ne sme da bude za tebe škola sujete ili zavisti, već škola muževnog prijateljstva.«

Dr. Miroslav Tirš

Iz slovenskog sveta

20-GODIŠNJICA SLOVENSKOG INSTITUTA U PARIZU

Slovenski institut na Sorboni u Parizu (L' institut d' etudes slaves) sprema proslavu 20-godišnjice svog osnutka. Institut je, uz pomoć praške vlade, osnovao zaslužni francuski istoričar slovenstva, Ernest Denis. Pariški Slovenski institut ima, osim zasebnoga francuskoga slavističkoga naučnog oteka, još tri samostalna narodna odbora: češko-slovački, poljski i jugoslovenski odbor. Ta tri odbora uzdržavaju vlade ovih slovenskih država. Francuska vlada uzdržava zasebni ruski odbor, koji vode ruski naučnici-emigranti. Očekuje se, da će ove godine biti institut popunjen i bugarskim odborom. Institut ima filološko, literarno i historijsko odeljenje, a organizira i predavanja o slavistici na pariškim visokim školama. Institut izdaje svoj organ »Revue des études slaves«.

NAŠI SLOVACI O DOGAĐAJIMA

Protivno glavnom organu današnje vlade »Slovaku«, čije smo pisanje povodom obrazovanja samostalne slovačke države i raspada Čehoslovačke države, zabeležili u prošlom broju. »Narodna Jednota«, glavni organ jugoslovenskih Slovaka, koji izlazi u Bačkom Petrovcu, u jednom članku, punom bola i nostalgije, komentariše poslednje događaje. Članak ima naslov »Tragedija naših dana, — živi, živi duh slovenski!«.

Godišnja skupština župe Novo Mesto

U nedelju, 8 marta, održala je sokolska župa Novo Mesto glavnu godišnju skupštinu, na kojoj su uzeli učešća predstavnici svih jedinica. Ma da je to najmanja župa Saveza SKJ, moglo se sa zadovoljstvom konstatovati da je njen rad bio obilan te da su baš protivnosti koje su se u toj župi ukazale protiv Sokolstva, još jače zbile sokolske redove. Tako se na pr. povećao broj naraštajaca i sokolske dece, upravo zbog akcije koju protivnici vode protiv Sokolstva.

Skupštinu je otvorio starešina, br. Dr. Vasić, koji je u toplom govoru istakao odlučnost Sokola da istraju u svom radu i da odole svim iskušenjima. Setio se događaja u bratskoj Čehoslovačkoj i predložio da se braći i sestrama, koji su bili premešteni u druge krajeve, pošalju telegrami bratske solidarnosti.

Skupština je zaključila da uvede što više prednjačkih tečajeva, kako bi se odgojio što veći broj prednjaka, koji su toliko potrebni jedinicama. Osim toga je zaključeno da se održi stalni letnji slet u Vavti Vasi i u Žužemberku, prilikom 20-godišnjice postojanja obih društava. Isto tako će se održati okružni slet Mirskog okružja u Št. Rupertu.

U ime Saveza SKJ, prisustvovao je skupštini Savezni načelnik brat Dr. Pihler, koji je u lepom govoru pohvalio rad župe i istakao važnost sokolskog rada u današnjim vremenima.

Godišnja skupština župe Kranj

Pišu nam iz Kranja:

Skupština Sokolske župe Kranj je bila u nedelju dne 5. marta. Po predhodnjem zaupnem sastanku, kjer so se predelala vsa poročila, ki so bila natisnjena v »Gorenjskem Sokolu«, se je v lepo okrašeni telovadnici Narodnega doma pričela glavna skupština, na katero so prihiteli številni delegati iz 33 edinic naše obmejne župe. Sokolski pevski zbor iz Kranja je za uvod zapel državno himno, takoj na to pa je otvoril skupščino župni starešina, brat Špicar, z nagovorom v katerem se je predvsem spominjal največjega praznika Sokolstva, vesokolskega zleta v Pragi. Pri tom pa ni mogel mimo usodnih dogodkov, ki so doleteli naše brate, Čehe. Spominjal se je v lepah besedah tudi umrlih bratov in sester zlasti br. Djura Paunkoviča in župnega podstarešine brata Fr. Dolena. Oddane so bile tudi pozdravne brzozjavke Nj. V. Kralju Petru II., Savezu SKJ in Ministru za telesno vzgojo naroda.

Iz poročil je bilo razvidno kako ogromno delo se je izvršilo v pretečenem letu. Od številnih društvenih, okrožnih in župnih prireditev, ki so bile vse posvečene jubileju 20-letnice ustanovitve države, so vse brez razlike uspele. Posebej pa je treba omeniti krasno izpadli župni zlet v Radovljici, župne orodne in lahkoatletske tekme v Kranju, kolesarske bojne tekme v Preddvoru, smučarske mladinske tekme v Kranjski gori. Kako pestro je delo v gorenjski župi nam kažejo tudi številni odseki, tako prosvetni, socijalni, narodno-obrambni, zdravstveni in odsek za SPP. Porast pa zaznamuje župa tudi v številu pripadnikov, ki jih šteje danes v svojih vrstah 5055. Tudi Sokolska kreditna zadruga v Radovljici, ki je bila ustanovljena z namenom, da navaja članstvo k štednji in podpira gospodarsko osamosvojitev, kaže že prve sadove.

Delegati župe so sklenili, da bo letošnji župni zlet dne 18. junija na Bledu, župne tekme pa bodo 21. maja v Kranju. Župa bo razvila tudi svoj župni prapor.

Z aklamacijo je bila sprejeta nova uprava, ki jo je kandidacijski odbor predlagal Savezu SKJ v potvrditev. Za starešino in prosvetarja je bil ponovno izvoljen br. Špicar Jaka, podstarešine bratje dr. Obersnel Maks, Završnik Stanko in Horvat Rudolf, za tajnika brat Cvar Josip, za namestnika tajnika brat Likar Zmago, za načelnika brat Beznik Vinko, za namestnike bratje Zgur Mirko, Pristov Janko, Završnik Bine, za načelnico sestra Horvat Lojzka, za namestnice sestre Hafnar Anica, Pečnik Emica, Jemc Jožica.

Ob zaključku so vsi navzoči zapeli himno »Hej Slovani« in »Pesem sokolskih legij«.

Kod Nemačke manjine u Jugoslaviji

Novosadski »Dan« javlja da su za Nemačku otputovali parlamentarni predstavnici jugosl. Nemaca, i to gg. dr. Georg Grasl, jugoslov. senator, i narodni poslanici Franc Ham, poslanik kulskog sreza i dr. Jozef Trischler, poslanik bačko-palanačkog sreza. G. dr. Hans Ertl, poslanik odžačkog sreza, za koga su glasali skoro svi nemački građani odžačkog sreza, nije im se pridružio, jer ga vodstvo nemačke stranke ne priznaje za legitimnog predstavnika nemačke manjine u Jugoslaviji.

»Dan« javlja također, da je u Filipovu održan sastanak Nemačkog Prosvetnog Saveza, na kome su učestvovali mnogi predstavnici »Kulturbunda« iz Novog Sada. Geslo sastanka je bilo »Jedan narod, jedna volja, jedan put«. G. Harvaks je izjavio da nemački način shvatanja treba da dođe do izražaja. Isti list javlja, da je u Kuli ing. Šprajcer održao predavanje u Kulturbundu, o važnosti rasizma za nemački narod.

Iz slovenskog Sokolstva

GLASOVI SOKOLSKJE ŠTAMPE

Poslednji brojevi čeških sokolskih listova, koje smo primili, jesu »Sokolski vestnik«, glavni organ ČOS od 15 marta i »Vjestnik sokolske župe Vihodočeske«, za mesec mart. Ovaj poslednji ima na uvodnom mestu članak o putevima češkog Sokolstva, u kome kaže: »Treba raditi bez obzira na sve događaje; treba radom ući u godinu 1939, u nove decenije i nova stoleća. Jer narod je večan, i mi Sokoli radimo za tu večnost. Ne mari ako u tom radu dobijemo teške žuljeve i naidemo na velike prepreke. Naš rad je potreban, ne samo u godini 1939, već i u budućim decenijama i čak do konca sveta«. — »Sokolski vestnik« u svom poslednjem broju donosi mnoge vesti iz jugoslovenskog Sokolstva, a naročito beleži članke i vesti »Sokolskog Glasnika«. Tako na pr. piše:

»Svakome, ko u nas hoće da govori o sokolskoj štampi, preporučamo da uzme u ruke »SOKOLSKI GLASNIK« i da vidi kako on piše. Novo godište »SOKOLSKOG GLASNIKA« pokazuje se kao odlično, a kada se čitaoci i merodavni faktori u sokolstvu naviknu na takav list, onda će tek pokazati prave rezultate. Prema tome i mi najbolje vidimo, kako bi mogle i kod nas da izgledaju sokolske novine i kako bi imali o čemu da pišu.«

VESTI IZ Č. O. S.

Poslednji bilten ČOS, što smo ga primili, a koji nosi datum 13 marta, ima tri značajne vesti. U prvoj javlja, da će se meseca maja provesti izbor za pretsedništvo Československe Obce Sokolske; a u drugoj da muzejni otek ČOS priređuje naročitu izložbu, u kojoj će prikazati kolika je bila sokolska pomoć u borbi za oslobođenje Slovaka, i kako su pre 20 godina, prilikom upada boljševika, Sokoli pomogli da zaštite Slovačku. Treća vest javlja, da muzejni otek ČOS drži sačuvane različite uspomene jedinica iz zemljišta koje je prošle jeseni pripojeno Nemačkoj, te da će ih čuvati kod sebe, dok im se ne odredi drugo mesto.

IZ ISTORIJE

SLOVAČKOG SOKOLSTVA

»Slovenski Sokol« koji izlazi u Americi, donosi zanimljivi članak Slovaka, Jana Matloha, o tome, kako je godine 1882 bio u Čikagu u Severoameričkoj Uniji osnovan prvi slovački Sokol, koji je ujedno predstavljao i prvo slovačko sokolsko društvo, što je ikada postojalo. U članku se iznosi kako Slovaca, koji su se tada nalazili pod mađarskom vlašću, nije bilo dozvoljeno da osnivaju sokolska društva, baš zato što su mađarske vlasti u tim društvima videle najodlučnije pobornike za slobodu i nezavisnost Slovaka. Međutim, ugledni slovački kulturni radnici uvidali su korist od Sokolstva pa, kada nisu mogli da ga razvijaju u otadžbini, počeli su da osnivaju sokolska društva među svojim emigrantima u Americi. Prvi slovački Sokol u Čikagu osnovan je 30 oktobra 1892. A prvi veliki uspeh imao je, odmah godinu dana docnije, na velikoj svetskoj kolumbijskoj izložbi u toj varoši. Osnivanje toga društva značilo je početak osnivanja čitavog niza slovačkih sokolskih društava u Americi.

AMERIČKI SLOVACI ZA OTADŽBINU

Zvanični bilten ČOS javlja, da su članovi Slovačkog Sokola u Severoameričkoj Uniji, do konca januara, sakupili za nacionalnu pomoć Českoslovačkom narodu, 3,471.000 Kč.

STRANA PROPAGANDA U KOČEVJU

List »Naša misel« donosi članak o prilikama u Kočevju, te navodi da je strana propaganda u ovim krajevima veoma snažna. U službi strane propagande su radnici, sveštenici i listovi. Sve je upereno u cilju da se ruši naš čovek nacionalno i privredno. List apeluje za slogu svih Slovena u Kočevju.

Telesno vaspitanje u stranom svetu

ODBRAMBENO VASPITANJE U EVROPI

Predkadrovsko odbrambeno vaspitanje uvada se već pomalo u čitavoj Evropi. Sem Nemačke, Italije i ostalih zemalja, koje se više manje autoritativno upravljaju, a gde predkadrovsko odbrambeno vaspitanje pretstavlja jednu od glavnih tačaka u njihovom programu, bilo je to vaspitanje vlastitom inicijativom uvedeno već ranije i u Litvi i Estoniji. Također u Poljskoj ono ima već staru tradiciju i vodeno je od godine 1926. preko Državnog ureda za telesno vaspitanje i vojničku pripremu, koji je podređen Ministarstvu narodne odbrane. Jugoslavija je pretkadrovsko odbrambeno vaspitanje zavela g. 1933, kada i Českoslovačka. Odbrambeno vaspitanje su zavele također Mađarska, Bugarska, Rumunija i Grčka. Naprotiv, u Francuskoj, sve do nedavno nije poklonjena naročita pažnja predkadrovskom vaspitanju, ali je u poslednje vreme učinjen nagli obrat, pa čitava gimnastička delatnost biva sve više podređena vojničkim ciljevima. U Švajcarskoj je uvedena jedino nastava iz gadanja u školama, dok se u Holandiji i Belgiji odbrambeno vaspitanje provodi još uvek jedino dobrovoljno. I u Evropskoj se vlada još uvek ustručava da segne u pitanje odbrambenog vaspitanja. Do sada se o tome staraju samo privatna udruženja, koja su poduprta od države. Jedino u skandinavskim državama gimnastička delatnost još uvek ima prilično malo veze sa odbrambenim vaspitanjem.

GRANICE ZA ATLETICARE NA OLIMPIJSKIM IGRAMA 1940

Ured Medunarodnog atletskog saveza već je odredio mere za kvalifikaciju natecatelja na olimpijskim igrama 1940. Mnogo su povećane granice koje su važile za igre, 1936, u Berlinu. Da bi neki takmičar mogao učestvovati na popodnevnom finalnim utakmicama, moraće tokom prednatjecanja postići barem ove mere:

	Helsinki 1940	Berlin 1936
Skakanje u visinu	187 cm	185 cm
Skakanje u daljinu	720 cm	715 cm
Skakanje s motkom	390 cm	380 cm
Troskok	14.50 m	14.00 m
Bacanje diska	45.00 m	44.00 m
Bacanje koplja	65.00 m	60.00 m
Bacanje kladiva	49.00 m	46.00 m

TAKMIČENJE

NEMAČKA—MADŽARSKA

U nedelju, 19 marta, održano je u Pasovi takmičenje između nemačke i mađarske gimnastičke momčadi. Ovo treće zemaljsko takmičenje između Nemačke i Mađarske, dobila je nemačka momčad, sa 350 bodova prema 340.9. Takmičenje je privuklo veliki broj publike, a bio je prisutan i predsednik mađarskog gimnastičkog Saveza, dr. Šukovati, kao i predstavnik nemačkog sportskog voćstva, graf Salemburg. Kao najbolji vežbač pokazao se Nemač Valter Štefens, koji je odnio 118.1 bodova. Zatim Kreč sa 116.4 i Inocenc sa 116.3 bodova. Za njima slede još dva Nemca, a tek onda dolazi Mađar Santa, koji je uzео šesto mesto.

KINA, JAPAN I HELSINKI

Javljuju iz Tokija, da je jedan narodni poslanik u japanskom parlamentu uputio interpelaciju na vladu, u kojoj je pitao, kako to da je Kina, dakle pobedena zemlja, odlučila da pošalje na Olimpijadi u Helsinku brojni momčad, sa čitavim nizom atletičara, dok naprotiv Japan, koji pretstavlja pobedničku naciju, još nije ništa odlučio, kako da bde zastupljen na Olimpijadi. Ministar Hirose je odgovorio, da vlada ne smatra da je odluka u tom pogledu tako hitna, bez obzira na momčad koju će poslati Kina.

Važnost rada Streljačkog otreka SSKJ

Godišnji izveštaj o radu

Referent streljačkog otreka Saveza SKJ, br. pukovnik Dim. Pavlović podneo je Savezu izveštaj o radu otreka u g. 1938, iz koga vadimo ovaj značajni uvod o važnosti i značenju rada u tom otreku.

Rad streljačkog otreka u 1938 godini bio je plodan. Streljaštvo u sokolstvu pravilno se shvata i sve više hvata korena. Sokoli će u budućće moći sa punim pravom da koriste čl. 42 i 49 Zakona o ustroju vojske i mornarice, po kojima je predviđena povlastica skraćenoga roka u vojsci i mornarici svima onim sokolima, koji su kao aktivni članovi vežbači proveli najmanje 3 godine, i koji budu položili prethodni ispit iz odbranbene obuke.

Jedan od najvažnijih predmeta programa za ovaj ispit je nastava za gadanje puškom i automatskim pištoljem.

Pa, i da nije gornje povlastice, događaji u svetu, baš u ovom vremenu, zahtevaju od nas, da budemo spremni, da se u danom momentu možemo staviti na branik Kralja i Otadžbine. Sveti Amanet Blaženopoćivšeg Kralja Mučenika, mora se bez pogovora ispuniti do poslednjeg daha.

Streljaštvo, pored toga što je naš nacionalni sport, jeste i zanat iz odbranbene obuke, kroz koju svaki Sokol treba da prođe.

Pa i pored toga, moramo ovde istaći, da ima još takvih sokolskih jedinica koje nisu shvatile u potpunosti značaj našeg poduhvata, usled

čega su u velikom zastoju. Većina je postigla zavidan uspeh, dok ima sokolskih župa kod kojih ni jedna jedinica nema organizovan streljački otek.

Još jednom napominjemo, da pušku treba smatrati kao i svaku drugu spravu. Ne mora se uvek raditi sa vojničkom puškom, već se može početi sa drvenom, vazdušnom, malokalibarskom, pa tek onda preći na vojničku pušku. Glavno je da se predu sve odredbe iz nastave za gadanje i nauči gadanju.

Streljački otek ne treba smatrati kao naročito telo po jedinicama. Nekih naročitih časova za obuku nije potrebno, već se ona izvodi uporedno sa ostalim vežbama. Na izletišta, logorovanje i letovališta, treba uvek poneti puške, i kad god se ukaže prilika vršiti vežbe i gadanja.

Sa ovom godinom otpočće utakmice u gadanju, počevši od društava i četa, kroz župe do Saveza. Tek onda će se zapaziti koliko draži i lepote ima ova grana viteškog sporta. Svi učesnici na ovim utakmicama biće vidno istaknuti a pobednici još i nagradeni.

Zbog ovoga mi apelujemo na one jedinice, koje su malo, ili nisu još ništa na ovom polju uradile, da do početka ovogodišnjeg takmičenja pristupe radu.

Sve što nije jasno, ili se pojave kakve smetnje, streljački otek načelnikstva S.S.K.J., je spreman da bratskim sokolskim jedinicama odmah i nebrojeno puta objasni i izade u susret.

Produžni tečaj u Belom Manastiru

I svoj drugi ovogodišnji tečaj održala je Sokolska župa Osijek u Belom Manastiru.

župsko takmičenje. Zatim je s tečajima improvizirana jedna sjednica prednjačkog zbora i s njima je sastavljen jedan uzoran program javne vežbe.

Tečaj je trajao od 9 do 18 marta, a održano je 90 sati. Vodio ga je brat Kalman župski prednjak iz Bjelovara, a predavali su još braća: Ilakovac, Slijepčević, Krulj, dr. Dodig, ing. Kvapil, Kolarov, Janković i Vičić. Tečaj je završen uobičajenom oproštajnom veselicom.

B. S.

PREDNJAČKI I PROSVETNI TEČAJ U MARIBORU

Pišu nam iz Maribora:

V času od 27. II. do 9. III. 1939. se je vršil v Sokolskemu domu društva Maribor-Matica, župni prednjački tečaj, katerega se je udeležilo 39 bratov in sester iz 26 edinic. Tečajniki so prisostvovali 49. praktičnim in 45 teoretičnim uram. Razen tega so tečajniki hospitovali 3 krat v raznih oddelkih Sok. društva Maribor—Maticice. Priredil se je tudi 1 večer streljanja.

Kot nadaljevanje tega tečaja se je vršil 10. in 11. marta prosvetni tečaj, z 18. urami. Tega tečaja se je udeležilo 47 bratov in sester.

V tečajih je predavalo in vadilo 26 predavateljev, odnosno vadiateljev. Uspeh je bil prav zadovoljliv in nadejati se je, da bodo udeleženci prav uspešno delovali v svojih edinicah, utrjevali in širili sokolsko idejo.

Tečaj za odbranu od napada iz vazduha u Sarajevu

»Sokolski glasnik« je javio pre izvesnog vremena, da je Sokolska župa Sarajevo pokrenula veoma aktuelnu akciju, t. j. da je počela pripremati svoje članstvo u narodno-odbrambenom pravcu. Za ovaj rad formiran je posebni, Narodno-odbrambeni otek, u Načelništvu Župe, u koji su ušli većim delom stručnjaci za pojedine grane ovog važnog oteka.

U toku 9 mesečnog rada, ovaj otek je uspeo da osnuje preko 10 velosipedskih oteka, koji rade po naročito »Priručniku za rad sokolskih velosipedskih oteka«; pet Sokola aplikovalo je jedričarski kurs, a nedavno je održan jednomesečni tečaj za prednjake, — za odbranu od napada iz vazduha.

Ovaj tečaj održavan je naveče, u domu društva Sarajevo Matica, a pobađalo ga je 30 prednjaka društva, zajedno sa načelnikom, i sa 3 prednjačice. Počeo je 6 februara, a završen je 10 marta.

Na tečaju, koga je vodio brat profesor Dr. Gligić Milutin, predavala se: organizacija prve pomoći zatrovanim od bojnih otrova, raspoznavanje svih vrsta bojnih otrova i način zaštite od njih, organizacija zaštite od napada iz vazduha, izrada skloništa (ličnih i skupnih), uništavanje bojnih otrova, kamuflaža, mere za čuvanje namirnica od trovanja, objavljivanje opasnosti od bojnih otrova, obaveštajna služba, evakuacija stanovništva i t. d. Pored toga je održano više časova iz anatomije i fiziologije čovečjeg tela i iz ukazivanja prve pomoći.

Kao što se vidi, materijal tečaja je bio ogroman, a i potreban da se osposobi 30 Sokola za plemenitu akciju, koja tek hvata korena u redovima sarajevske župe. Svršeni tečajici ovoga tečaja, uskoro će polagati ispite pred naročito komisijom, nakon čega će im se staviti u dužnost, da znanje stečeno na ovome tečaju prošire i na ostalu braću, u vežbaonici i van nje.

Sad se radi na tome, da se sa celokupnim članstvom društva Sarajevo Matica, održe posebni tečajevi za odbranu od napada iz vazduha. Ako taj posao bude na vreme dovršen, verovatno će sami sarajevski Sokoli organizovati jedan »vazdušni napad« na Sarajevo i sprovesti organizaciju odbrane, sa izučenim članstvom.

Por toga, Načelništvo Župe održavaće takve tečajeve i za jedinice iz unutrašnjosti, pa će, na taj način, do kraja Petrove Petoletke, osposobiti članstvo za korisnu službu Kralju, narodu i Jugoslaviji!

Petrova petoletnica u župi Mostar

U red najaktivnijih sokolskih župa na izvršenju zaveta u Sokolskoj Petrovoj Petoletnici spada nesumnjivo Sokolska župa Mostar. Veoma agilna župska uprava na čelu sa poznatim i istaknutim nacionalnim radnikom, Čedom Milićem, svesrdno se zalazhe da se svi zaveti dati u Sokolskoj Petrovoj Petoletnici izvrše. U tom pravcu razvijen je i rad u prošloj godini, što se veoma lepo vidi iz izveštaja koji je sokolska župa Mostar izdala prilikom poziva na kupštinu župe, koja se držala 18 i 19 marta.

Iz pomenutog izveštaja vidi se da je u Sokolskoj Petrovoj Petoletnici u sokolskoj župi Mostar urađeno sledeće:

Dovršeno je ili kupljeno 18 sokolskih domova, u gradnji se nalazi 15 domova. Nabavljeno je 16 sokolskih zastava, sada ih svega ima 93 komada. Uređeno je 12 sokolskih letnjih vežbališta, sada ih svega ima 33. Tri jedinice imaju uređene voćne rasadnike. Drvored pored ulica zasadile su 33 čete. Podignuto je 2 spomenika. Podignute su tri spomen-ploče. Uređeno je 1257 voćnjaka sa najmanje po 50 voćaka. Zasadeno je 57.391 voćka. Zasadena su 54 šumska gaja, koji nose naziv »Petrovi gajevi«. Kraljevo drvo zasadio je 421 član. Šum-

skog drveća zasadeno je 22.204 komada. Trijerske stanice osnovane su u 8 jedinica. Bolju stoku nabavilo je 399 domaćina. U SPP nabavljeno je 6 razboja za tkanje. Preslice za vunu nabavilo je 379 sokolskih porodica. U 13 sokolskih četa imaju hambarevi za žito i u 2 kotarevi za seno. U SPP izradile su jedinice sokolske župe Mostar 33 odmarališta, 10 zborišta, pošumili 24 dvorišta bogomolja i 43 groblja. Napravili su 10 mostova, 46 perala i 2 lokve za pojenje stoke. Članovi sokolskih jedinica uredili su 1780 vrtova za povrće. Pčelarstvo se neobično brzo širi. Članovi jedinica nabavili su 2504 modernih košnica. Mnogi članovi nabavili su semenje raznog cveća i zasadili 13 dvorišta. Održano je 19 nedelja Sokolske Petrove Petoletnice u četama i 2 u društvima. Nema člana sokolske jedinice, koji nije okrećio svoju kuću. Lični zavet u SPP izvršilo je 1023 člana u 26 sokolskih četa. Uređeno je 55 voda u bezvodnim krajevima krša. Od članova i nastajaca zavetovalo se ličnim zavetom 4.490 ili 47%.

To je rad na izvršenju zaveta Sokolske Petrove Petoletke, a još mnogo i mnogo poslova izvršeno je u ovoj naprednoj sokolskoj župi, koja služi za primer drugim sokolskim župama.

I. Sedlaček

Izbirne utakmice za sastav vrste za Pariz

U nedelju, 19 marta održane su u Ljubljani Prve izbirne utakmice za sastav naše ekipe za Pariz, za zapadne župe. Utakmice su u svakom pogledu uspele. Od 60 mogućih bodova postigli su: 1) Grlic Konrad, Celje 53,5; — 2) Prstov Janez, Jesenice 51,4; — 3) Forte Miro, Ljubljana 50,9; — 4) Boltžar Stjepan, Zagreb 50,7; — 5) Gregorga Boris, Ljubljana 49,8; — 6) Skrbinšek, Ljubljana 46,5; — 7) Potokar Milan, Ljubljana 40,0; — 8) Bizjak Janez, Trbovlje 37,8 itd.

U nedelju 26 o. m. će se održati u Zemunu drugi deo Prvih izbirnih utakmica za istočne župe, za sastav sokolske gimnastičke vrste, koja će se 13 maja o. g. takmičiti sa najboljim francuskim gimnastičarima u Parizu.

Pažnja!

Uskršnji broj „Sokolskog Glasnika“

Uskršnji broj »Sokolskog Glasnika« izaćice 7 aprila, U POVEĆANOM OPSEGU, — u 6.000 egzemplara, — sa mnogo zanimljivih priloga, iz pera najboljih sokolskih i ostalih naših pisaca, te sa mnogo zanimljivih vesti i ostalog važnog, sokolskog i novinskog materijala. Broj će biti i lepo ilustrovano, a imaće priličan broj oglasa od mnogih ustanova i firmi, koje su uvidele važnost oglašivanja u »Sokolskom Glasniku«.

Upozoravamo stoga sve interesente, da se već sada pobrinu za oglase u uskršnjem broju. Jednako kao što molimo svu braću poverenike i svu ostalu braću, kojima procvat sokolske štampe leži na srcu, da za taj broj nastoje pribaviti što veći broj oglasa! U koliko više oglasa list dobije, u toliko će veći biti njegov opseg i toliko će lakše uredniku uspeti, da taj broj učini reprezentativnim za naš sokolski život i našu sokolsku ideologiju.

Ovim putem molimo također i naše uvažene saradnike, da nam se jave za taj broj.

Sokolska četa Suvi Dol, kod Lipljana, podiže dom, za koga je, od Ministarstva poljoprivrede, dobila građevinski materijal, u iznosu od 22.000 dinara.

Zanimljivosti iz doma i sveta

Slovenski institut na Sorboni u Parizu, pokreće biblioteku jugoslovenskih pisaca, u francuskom prevodu. To je prva biblioteka naših književnika na francuskom jeziku. Kao prve knjige predviđena su dela Bore Stankovića, Cankara, Andrića, Krleža itd.

Sekretar engleskog admiralliteta, Gofrej Šekspir, je izjavio u Donjem domu, da se engleska ratna mornarica u prošloj budžetskoj godini povećala za 43 nove lade, a u toku ove godine budžetske da će biti uvedeno u službu još 60 novih lada. U toku iduće budžetske godine će biti uzeto u izgradnju 200 novih lada. Mornarički sekretar je naročito naglasio, da engleska vlada još uvek stoji na gladištu, da je flota za nju mnogo važnija od avijacije. Utvrđeno je, naime, da se avionskim napadima, ma kako strašni bili, ipak ne može slomiti otporna snaga nekog naroda; dok bi naprotiv, u momentu kada bi Engleska izgubila prevlast na moru, to za nju značilo neizbežnu katastrofu. Engleska ima danas 15 prvoklasnih velikih linijskih lada, od kojih su samo tri građene pre rata, a njena mornarica je u stanju da odoli bilo kakvoj koaliciji. Na koncu je nadodao da je i produkcija teških topova kroz zadnje tri godine u Engleskoj dvadeset puta veća nego ranije.

«Daily Express» javlja, da će Velika Britanija izgraditi tri nova Gibraltara na dalekom istoku. Predviđa se izdatak od 5 miliona funti za jedan lanac tvrđava u Singapuru, na ostrvu Cejlonu i u Adenu, u Arabiji. Te tvrđave bi imale velike avionske baze i zadatak da, za slučaj rata, osiguraju veze Engleske sa čitavim dalekim istokom. Pomorska baza u Singapuru je stajala već 7 miliona funti, a za njen dovršetak predviđeno je još preko 2 miliona funti. Tvrdi se, da će to biti najsnažnija pomorska baza u svetu.

U poljskoj javnosti ponovno se ističe zahtev za kolonijama, koga naročito propagira Pomorska i kolonijalna liga u Varšavi. Ističe se da je Poljska u veliko prenaseljena zemlja i da je poljski elemenat prisiljen da se seli. Poljska nema dovoljno sirovina, zbog čega je nemoguće da se razvije industrijalizacija i urbanizacija. Poljska danas broji 35 miliona stanovnika, a kroz par decenija će imati 45 miliona, pa se ne zna kuda će s njima. Za uvoz sirovina Poljska traži velike sume, i zato traži da joj se odrede u Africi kolonije, koje bi mogla da iskoristi za svoju industriju. Problem poljskih kolonija nema nikakve veze sa poljskim Jevrejima, jer Poljska traži kolonije isključivo za poljsko pučanstvo.

Bugarska vlada je izradila opsežan plan za poboljšanje prometnih sredstava na Dunavu i na Crnom Moru. Tako se na pr. izrađuje veliko pristanište u Nesebi, na Crnom Moru, a pristaništa u Sozopolu i Burgasu se proširuju i usavršavaju. Sad se zida veliki most u Varni; a ove godine biće dovršen i bugarski deo feribota, koji spaja Ruse sa Giurgijom, a za koji je bugarska vlada utrošila 30 miliona leva. Dunavska plovidba će ove godine biti pojačana sa tri putničke, 4 trgovačke i 3 šlepne lade. Osim toga spremaju se već nacrti za zidanje mosta blizu Svištova, koji bi spajao Bugarsku i Rumuniju.

«Lidove Noviny» javljaju, da je u Štampariji Doma slepaca u Zemenu objavljeno predavanje N. Bartulovića o Karlu Čapeku, u esperantskom prevodu i u izdanju za slepce. Prevod i izdanje je izradio upravnik doma slepih, brat Veljko Ramadanović, koji je već pre toga, na isti način preveo i objavio komemorativno predavanje o Masariku od N. Bartulovića. Češki listovi ističu, da su oba predavanja poslata svim slepačkim zavodima u celom svetu.

Naša umetnost u svetu

Naša umetnost postizava iz dana u dan sve veće uspehe u inozemstvu. U praškim i bratislavskim pozorištima daju se Nušičeve komedije, a nedavno je na državnoj operi u Minhe nu prikazivan balet zagrebačkog muzičara F. Lhotke, »Đavo na selu«, o kome čitava minhenska štampa piše sa najvećim pohvalama. Kod prikazivanja toga baleta istakli su se i naši baletski umetnici, supruzi Mlakar. — Još tri naše odlične baletkinje postizavaju naročite uspehe u veoma udaljenim krajevima sveta. Tako na pr. Vera Milčinović-Tašamira nastupa sa velikim uspehom na turneji u Kaliforniji, izvođeći u prvom redu naše nacionalne igre; Mija Čorak Slavenka nastupa sa istim uspehom na čuvenoj Metropolitan operi u Njujorku; a Anka Roje pobire pohvale od najuglednijih listova u Australiji, gde sada gostuje.

Direktor beogradske opere Lovro Matačić otputovao je u Pariz, gde mu je ukazana naročita čast, da na tamošnjoj »Opera Comique« dirigira opere »Luzja« i »Verter«. Istovremeno javljaju iz Zagreba, da će čuvena milanska »Skala« ove godine izvoditi dela našeg muzičara Borisa Papandopula. — Naša muzika nailazi na sve veće simpatije u stranom svetu, tako da je i najpoznatije muzičko društvo u Buenos Airesu uvrstilo u svoj program dela naših kompozitora, Ostrca, Papandopula i Žebra. Na nedavnom festivalu za modernu muziku u Varšavi izvodila su se dela Milojevića i Vučkovića, a u aprilu će se, na drugom festivalu u Varšavi, izvoditi dela naših kompozitora Osterca i Ristića. I poznata beogradska pevačica, Bahrija Nuri Hadžić, gostovala je nedavno u Poznanju, Krakovu i Varšavi, te pobrala jednodušne pohvale kritike.

Praško »Narodni divadlo« je odlučilo, da će ovoga proleća, na velikom festivalu izvesti Gundulićevu »Dubravku«, sa muzikom Jakova Gotovca.

Slovenački pianist, Ivan Noč, je priredio u poslednje vreme čitav niz uspešnih koncerata u Rimu, Milanu i Veneciji. Noč izvodi i kompozicije jugoslovenskih muzičara, pa ga italijanska kritika u velike hvali, tako da je angažovan već za seriju koncerata u novembru.

Poznaći zagrebački slikar, Maksimilijan Vanka, priredio je polovinom marta veliku izložbu svojih radova u Nju Jorku, gde je već imao čitav niz uspeha.

Jeste li

poslali pretplatu za „Sokolski Glasnik“?

Sokolski radnik traži nameštenje. Ima blagajnički i beležnički ispit. Kao dečak nastradao je zbog patriotskog držanja. Javiti Uredništvu »Sokolskog Glasnika«.

Razne vesti o Českoj

«Daily Express» javlja, da je, na dan ulaska nemačkih četa u Česku i Moravsku, oko hiljadu čeških aeroplana odletelo u Poljsku, Rumuniju i Rusiju. Kod preuzimanja čeških aerodroma, nemački vojnici nisu našli ni benzina ni ulja, jer je sve bilo pušteno u zemlju.

Isti list javlja da je, još pre okupacije Češke, Francuska sklopila tajni ugovor sa Rumunijom, prema kome će Rumunija čitavu svoju produkciju petroleja prodavati Francuskoj.

»Agencija Stefani« javlja iz Londona, da tamošnji češki diplomatski predstavnici nisu hteli da predadu Nemcima ni poslanstvo ni konzulate u Engleskoj, a isto tako ni u Francuskoj, u Americi i u Rusiji. Sada se javlja iz Varšave da se to isto dogodilo i u Poljskoj, te da se čak poljski poslanik za Česku ponovo vraća u Prag.

Sadržina sokolskih listova

»OKO SOKOLOVO«

Broj za mesec mart ovog organa sokolske župe Beograd, ima veoma obilan sadržaj. U njemu se nalaze sledeći članci: Čuvanje autoriteta, od Dušana B. Jovanovića; — Rad sokolice iz varoši na selu, od smiljke Grbić; — Poleti (pesma) od Dr. Voj. V. Rašića; — Tridesetogodišnjica spajanja Beogradskog Sokola i »Dušana Silnog«, od Miloša A. Vasića; — Drugo pismo župskog odbora za rad na selu, od inž. Svet. Vučkovića; — Sokolska izložba u Valjevu; — Guslar sokolske Petrove petoljetke; — Studentski mirovni odbor Sokolskoj župi Beograd; — Iz Sokolske župe Sušak—Rijeka; — Osnivanje Ljubljanskog Sokola; — Štrosmajerova proslava u Valjevu i prilog: Godišnji izveštaj Sokolske župe Beograd o radu u 1938 godini.

»ČUVAJMO JUGOSLAVIJU«

Broj za mesec februar ovog vesnika sokolske župe Karlovac donosi sledeći sadržaj: Godišnja skupština Sokolske župe Karlovac; — Takmičenja u poznavanju Sokolstva; — Milosavljević: IX župski prednjački tečaj za vode sokolskih četa; — M. D.: Zaboravili su; — J. B.: Iz Sokolske župe Sušak—Rijeka; — Iz naših jedinica i razne sokolske vesti.

»BRATSTVO«

Broj za mesec februar ovog glasnika župe Osijek, donosi ovaj sadržaj: Vera, ljubav i mržnja; — Viktor Ladenhauzer: Koja nam korist od takmičenja?; — Karel Čapek: Kojim pravcem ide razvitak?; — Treba li menjati sokolski program?; — Naši najpreči zadaci; — Župski slet 1939; — II međužupske utakmice; razne sokolske vesti, pesme i prilog, pod naslovom »Naš naraštaj čita i piše«.

»NAŠA RADOST«

Broj za mart ovog organa Saveza SKJ, za sokolsku decu ima veoma obilan sadržaj. U njemu se nalaze članci i pesme, koje nose naslove: Zbogom zima; — Oj Sloveni; — Bojan; — Povest o Janezu, Coprežu in kra-

juici palčkov; — Proletni dani dvojice daka; — O neskromni vijolici; — Život na selu u martu; — Pavliha; — Kroz Saharu; — Proljeće se buđi; — Nekaj resničnih o slonu; — Resnične zgodbe o različnih živalih; — Zakaj živijo opice na drevesih; — Vidite ih, Sokolici; — Nobelova zadužbina i bratska ljubav; — razne sokolske vesti i prilog »Našim mališanima«.

Književnost

»OPŠTA TAKMIČENJA ZA ČLANOVE I NARAŠTAJ 1939«

Opšta takmičenja za članove i naraštaj 1939 godine, takmičarski red, program i upute za ocenjivanje, izašli su iz štampe. Knjiga se poručuje kod Saveza SKJ, Beograd, pošt. fah 342, a cena joj je Din. 5.— Uz knjigu se dobiju i takmičarske liste. Same liste prodaju se po 25 para po komadu, također kod Saveza SKJ.

Knjigu »Opšta takmičenja« treba da nabavi svaka jedinica, svaki vodnik naraštaja i članova, te svaki član Stručnog odbora župe i svaki sudija za opšta takmičenja. Knjiga se šalje samo uz unapred poslani novac, u poštanskim markama, ili na čekovni račun Saveza.

KNJIGA O JAPANU I MONGOLJI

Brat d-r Milutin Velimirović, član Sokolskog društva Jagodina, u svom putopisu »Po Japanu i Mongoliji«, kao dobar poznavalac života na Isto-

ku, dao je vernu sliku Japana i objasnio mnoge potrebne stvari, tako da će čitaocu, posle pročitavanja dela, biti potpuno jasne prilike na Istoku, nekadašnji i današnji sukobi.

Knjiga je napisana vrlo zanimljivo i čita se bez predaha, tako da čitalac i ne oseća da čitajući uči geografiju i istoriju jedne zemlje mnogo bolje nego iz ma kojeg udžbenika, a ne cseti nikakav napor. Zato ovo delo preporučamo našim sestrama i našoj braći, kao i ostalim čitaocima »Sokolskog glasnika«.

Knjigu je izdala Francusko-srpska knjižara A. M. Popovića, Beograd. Cena joj je 30 dinara.

Jagodina Sava Toholj

Jugoslovenski savez košarke i odbojke

Jugoslaviju zastupa u Međunarodnom savezu za košarku (Basketball) u Rimu, Savez Sokola K. J. Na poslednjem Zboru načelnika i načelnica u Beogradu, odlučeno je da Savez Sokola osnuje posebni nacionalni savez košarke i odbojke. Sada se u Načelništvu Saveza i u interesiranim krugovima u Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Varaždinu i Sušaku proučava nacrt saveznih pravila, i krajem aprila biće sazvana konstituirajuća skupština toga saveza. Ovogodišnje prvenstvo Evrope u košarci održaće se, od 21 do 28 maja, u glavnom gradu Litve, Kaunasu.

Saveznu sokolsku, prosvetnu, telovežbačku i naraštajsku reviju „SOKO“, treba da pretplati svaki dobar Soko!

DRŽAVNA KLASNA LUTRIJA

Državna klasna lutrija pustila je u prodaju srećke 38 kola sa unekoliko izmenjenim planom.

Cena srećkama za svaku klasu sledeća je: jedna cela Din. 200.—; jedna polovina Din. 100.—; i jedna četvrtina Din. 50.—.

Ukupna vrednost dobitaka, i pored iste količine izdatih srećaka i iste cene srećkama, povećana je na

Din. 65,000.000.—

U svih pet klasa ima sedam premija i to: od Din. 2,000.000.—; 1,000.000.—; 3 po 500.000.— i 2 po 300.000.—.

Pored ovih premija ima sledećih većih dobitaka: 7 po 200.000.—; 16 po 100.000.—; 17 po 80.000.—; 17 po 60.000.—; 19 po 50.000.—; 17 po 40.000.—; kao i veliki broj drugih većih dobitaka.

U V klasi ovoga kola uveden je veliki broj dobitaka, koji ranije nisu postojali, i to: od Din. 24.000.—; 16.000.—; i 12.000.—.

Smišljenom raspodelom dobivenog novca, povećan je u V klasi broj dobitaka iznad uloga od 1743 na 2028 dobitaka, te će na taj način u skoro svakom većem mestu naše Kraljevine pasti bar po jedan veći dobitak ili premija.

U najsrećnijem slučaju mogućim spajanjem premija i dobitaka u V klasi, može se dobiti na jednoj celoj srećki

Din. 3,200.000.—

Za isplatu dobitaka jamči Država Kraljevine Jugoslavije.

Srećke se mogu dobiti kod ovlašćenih prodavaca i njihovih potprodavaca, kojih ima skoro u svima većim mestima.

Bliža uputstva sa lutrijskim planom i opštim pravilima dobijaju se na zahtev besplatno kod svih ovlašćenih prodavaca srećaka.

SOKOLI - SOKOLICE!

MOJ KROJAČKI SALON

U KRALJA ALEKSANDRA ULICI BR. 116.

snabdeo sam prvoklasnim vrstama štofova za odela, kostime i mantlove. Svi sokoli i sokolice, uživaju 10% popusta za štof, pribor, šivenje odela, kostima i mantlove.

Izrada prvoklasna, cene solidne, usluga tačna. Za poverenje moli

Ivan D. Živković

krojač, član sok. društva Beograd III
Kralja Aleksandra ul. br. 116